

Gegevensbeschermingsautoriteit

Jaarverslag 2024

INHOUDSTAFEL

Inleiding	4
De Autoriteit.....	5
Bevoegdheden GBA	5
Samenstelling GBA	5
Directiecomité.....	5
Autorisatie- en Adviesdienst	6
Geschillenkamer	6
Het Directiecomité	6
Medewerkers en budget	6
Samenwerking.....	7
Nationale samenwerkingsverbanden.....	7
Internationale samenwerking	7
In de kijker	10
Thema's	11
DPO.....	11
Evenement voor de DPO's	11
Sensibilisering	11
Activiteiten per directies	11
Het Algemeen Secretariaat	11
Internationale doorgiften.....	12
Certificering.....	13
Gedragscodes	14
Gegevensinbreuken.....	15
Human resources.....	16
Verwezenlijkingen in cijfers.....	17
Eerstelijnsdienst	18
Jongeren en kinderen.....	18
Burgers, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers	20
Onderzoek van klachten.....	21
Bemiddelen	21
Verwezenlijkingen in cijfers.....	22
Autorisatie- en Adviesdienst.....	22
Adviezen	23
Adviestermijn.....	25
Prioriteitenbeheer - standaardadviezen	26
Aanbevelingen uit eigen beweging.....	27

Verslag van de studiedag "Slimme steden"	28
Deelname aan de werkzaamheden van de EDPB – richtsnoeren inzake “anonimisering” en “pseudonimisering”	29
Verwezenlijkingen in cijfers	29
Inspectiedienst	30
De toenemende impact van artificiële intelligentie.....	33
Het verhoor als onderzoeksmaatregel	33
De blijvende focus op de correcte werking van de DPO	35
Verwezenlijkingen in cijfers	36
Geschillenkamer	40
De Geschillenkamer in vogelvlucht.....	40
Beslissingen.....	40
Zaken bij het Hof van Justitie van de Europese Unie	43
5 jaar Geschillenkamer	44
Wijzigingen in procedures	45
Verwezenlijkingen in cijfers	46
Cijfers van ontvangen/opgestarte dossiers	48
Informatievragen	48
Adviezen.....	48
Aanbevelingen.....	49
Machtigingen	49
Goedkeuringsdossiers	49
Mediëren en klachten behandelen	50
Toezicht op gegevensinbreuken	51
DPO.....	51
Vergelijking 2023-Error! Reference source not found.	52

Inleiding

Wij zijn verheugd u het jaarverslag 2024 van de GBA te kunnen voorstellen.

U vindt er een overzicht van de acties die wij gerealiseerd hebben in het kader van de transversale prioriteiten van de GBA.

De GBA zag er bijvoorbeeld op toe dat de regels inzake verkiezingspropaganda in de aanloop naar de nationale verkiezingen van juni 2024 werden nageleefd. Er werd ook een brede

bewustmakingscampagne opgezet om het gebruik van verkiezingspropaganda bij de gemeenteraadsverkiezingen zo goed mogelijk te regelen.

Zoals aangekondigd in haar Strategisch Plan, zette de GBA haar gecoördineerde acties ten behoeve van DPO's voort, met name door middel van bijeenkomsten en bewustmakingsacties. Er was ook bijzondere aandacht besteed voor jongeren en kinderen door middel van informatiecampagnes en toolkits die ter beschikking werden gesteld. Op het gebied van geschillenbeslechting werden in 2024 belangrijke beslissingen genomen, met name in de sector van data brokers en artificiële intelligentie.

Wat de interne organisatie betreft, heeft het Directiecomité van de GBA sinds juli 2022 de koers uitgezet voor de vernieuwing van de GBA, met name door de invoering van de aanpassingen aan haar organieke wet die in juni 2024 in werking traden. Samen hebben de diensten van de GBA hun interne werking hertekend en verduidelijkt in een nieuw reglement van interne orde.

Het Directiecomité heeft zichzelf een actievere coördinerende rol toegewezen, namelijk op het gebied van prioritering, externe vertegenwoordiging, intern beleid en samenwerking tussen de diensten van de GBA. Het is aan het in april 2025 vernieuwde Directiecomité om deze herorganisatie voort te zetten ten voordele van de burger en alle belanghebbenden.

Namens het Directiecomité,

Koen Gorissen, Directeur van het Algemeen Secretariaat

Anne-Charlotte Recker, Directeur van de Eerstelijnsdienst

Cédrine Morlière, Voorzitter en Directrice van de Autorisatie- en Adviesdienst (tot 28/04/2025)

Peter Van den Eynde, Inspecteur-Generaal van de Inspectiedienst

Hielke Hijmans, Voorzitter van de Geschillenkamer

De Autoriteit

De Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) is het onafhankelijke toezichtsorgaan op het vlak van de verwerking van persoonsgegevens, en werd opgericht door de wet van 3 december 2017 (hierna: “WOG”). Zij beschikt over een veel ruimer arsenaal aan mogelijkheden om op te treden dan haar voorganger, de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (de “Privacycommissie”). De GBA is een federale instelling met rechtspersoonlijkheid, ingesteld bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Bevoegdheden GBA

De algemene opdracht van de GBA wordt door art. 4 WOG bepaald als *‘het toezicht op de naleving van de grondbeginselen van de bescherming van de persoonsgegevens, in het kader van deze wet en van de wetten die bepalingen bevatten inzake de bescherming van de verwerking van persoonsgegevens’*.

De GBA is dus in beginsel niet alleen bevoegd voor toezicht op de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: “AVG”), of de algemene wetgeving inzake gegevensbescherming (zoals bijvoorbeeld de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, hierna: “WVG”), maar kan eveneens toezicht uitoefenen over de naleving van andere, meer specifieke wet- of regelgeving zoals bijvoorbeeld de camerawetgeving.

Het toezicht van de GBA heeft evenwel geen betrekking op de verwerkingen door de hoven en rechtbanken alsook door het openbaar ministerie bij de uitoefening van hun gerechtelijke taken. De GBA is ook niet bevoegd voor het toezicht op de verwerkingen van persoonsgegevens door politiediensten.

De GBA is bevoegd ten opzichte van actoren en instanties uit de publieke en private sector, en heeft de mogelijkheid om zelfstandig administratieve sancties op te leggen.

Samenstelling GBA

Luidens artikel 7 WOG is de GBA samengesteld uit een Directiecomité, een Algemeen Secretariaat, een Eerstelijnsdienst, een Kenniscentrum, een Inspectiedienst, en een Geschillenkamer. Zowel de Geschillenkamer als het Kenniscentrum bestaan ook uit zes externe leden, die vanuit hun expertise bijdragen aan de werkzaamheden en beraadslagingen van die organen.

In 2024 was de samenstelling van de GBA als volgt:

Directiecomité

■ **Cédrine Morlière**

Voorzitter en Directrice van de Autorisatie- en Adviesdienst

■ **Peter Van den Eynde**

Inspecteur-generaal van de Inspectiedienst

■ **Hielke Hijmans**

Voorzitter van de Geschillenkamer

■ **Anne-Charlotte Recker**

Directrice van de Eerstelijnsdienst

■ **Koen Gorissen**

Directeur van Het Algemeen Secretariaat

Autorisatie- en Adviesdienst

De Autorisatie- en Adviesdienst (AAD) is samengesteld uit zes leden en de Directrice van de AAD, Cédrine Morlière.

- Yves-Alexandre de Montjoye
- Bart Preneel
- Gert Vermeulen
- Nathalie Ragheno
- Griet Verhenneman
- Juline Deschuyteneer

Geschillenkamer

De Geschillenkamer is samengesteld uit zes leden en de Voorzitter van de Geschillenkamer, Hielke Hijmans.

- Yves Pouillet
- Romain Robert
- Dirk Van der Kelen
- Jelle Stassijns
- Christophe Boeraeve
- Frank De Smet

Het Directiecomité

De bevoegdheden en activiteiten van het Directiecomité zijn opgenomen in artikel 9 WOG en omvatten naast de goedkeuring van de jaarrekeningen onder meer ook de beslissing over de jaarlijkse begroting, de interne organisatie en samenstelling, en de jaarlijkse beheersplannen van de GBA.

Het Directiecomité heeft eveneens een belangrijke operationele verantwoordelijkheid op het vlak van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de burgers, omdat het overeenkomstig artikel 63, 1° WOG kan beslissen de Inspectiedienst te vatten wanneer het ernstige aanwijzingen vaststelt van het bestaan van een praktijk die aanleiding kan geven tot een inbreuk op de grondbeginselen van de bescherming van de persoonsgegevens. In 2024 werd door het Directiecomité 3 maal gebruikgemaakt van deze bevoegdheid.

In 2024 kwam het Directiecomité 45 keer in vergadering bijeen.

Medewerkers en budget

Eind 2024 waren er 84 medewerkers in dienst van de GBA, tegenover 68 aan het einde van het jaar voordien, een stijging met 23,5 %.

Om haar werking te financieren, kon de GBA in 2024 beschikken over 15.112.565,38 EUR aan werkingskredieten (tegenover 13.274.00 EUR in 2023, een stijging met 13,85 %). De werkingskredieten werden hoofdzakelijk gefinancierd door de eigenlijke dotatie van 14.002.000 EUR en de overgedragen boni van vorige jaren.

Samenwerking

Nationale samenwerkingsverbanden

De GBA deelt kennis en informatie met tal van overheidsactoren wiens bevoegdheden raakvlakken hebben met gegevensbescherming. De volgende voorbeelden illustreren dit:

- De GBA nam deel aan verschillende overlegvergaderingen met o.a. de FOD Economie, de FOD BOSA, de BMA en het BIPT over de nationale implementatie van de AI-Act;
- Ook over andere nieuwe Europese regelgeving die eveneens deel uitmaakt van het zgn. “Digital Package” werd door de GBA overlegd:
 - met de BMA over de *Digital Marked Act*,
 - het BIPT over de Digital Service Act
 - en het CCB over o.a. de implementatie van nieuwe wetgeving inzake informatieveiligheid (NIS2);
- De GBA gaf in 2024 opnieuw input aan de FOD Justitie voor de beantwoording van tal van parlementaire vragen in verband met gegevensbescherming;
- De GBA werkt op federaal niveau regelmatig samen met een aantal “sectorspecifieke” toezichthouders, met name met het Controleorgaan voor Politie Informatie, het Comité I en het Comité P. Het [samenwerkingsprotocol](#) dat zij onderling afsloten fungeert hierbij als leidraad;
- De GBA werkt samen met de Federale Ombudsman en dit op basis van het [samenwerkingsprotocol betreffende de regeling inzake klokkenluiders](#).

Internationale samenwerking

De GBA onderhoudt talrijke formele en informele contacten met andere gegevensbeschermingsautoriteiten. Dit stelt haar in staat om best practices uit te wisselen, haar interne procedures te verbeteren, expertise te delen, internationale kwesties of geschillen op te lossen en te zorgen voor een coherente en uniforme toepassing van de regels. Op die manier geeft zij uitvoering aan het [Strategisch Plan 2020-2025](#)

Het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB)

De GBA heeft actief bijgedragen aan de werkzaamheden van de EDPB door deel te nemen aan de volgende subgroepen van deskundigen:

- Compliance, e-Government and Health
- Cooperation
- Enforcement
- International Transfers
- IT Users
- Key Provisions
- Social Media

- Strategic Advisory
- Technology

Daarnaast volgt de GBA ook de werkzaamheden van de volgende taskforces en werkgroepen van de EDPB op:

- 101 Complaints Taskforce (afgesloten in oktober 2024)
- Cookie Banner Taskforce (afgesloten in oktober 2024)
- Fining Taskforce
- Taskforce on international engagement
- Task Force on the interplay between Data Protection, Competition and Consumer protection (in december 2024 omgedoopt tot Cross-Regulatory Interplay and Cooperation Expert Subgroup)
- Support Pool of Experts

Het Algemeen Secretariaat staat in voor de interne coördinatie van de verschillende subgroepen van deskundigen en taskforces en bereidt de plenaire vergaderingen van de EDPB voor.

In het kader van de subgroepen heeft de GBA bijgedragen tot de goedkeuring van richtsnoeren en belangrijke adviezen voor belanghebbenden en burgers, zoals:

- [Guidelines 1/2024 on processing of personal data based on Article 6\(1\)\(f\) GDPR](#) (met andere woorden, de richtsnoeren inzake het gerechtvaardigde belang, versie voor openbare raadpleging);
- Richtsnoeren 2/2023 over het technische toepassingsgebied van artikel 5, lid 3, van de e-privacyrichtlijn (definitieve versie na openbare raadpleging);
- [Advies 08/2024 over geldige toestemming in het kader van door grote onlineplatforms toegepaste "consent or pay"-modellen](#);
- [Advies 11/2024 betreffende het gebruik van gezichtsherkenning om de passagiersstroom op luchthavens te stroomlijnen](#);
- [Opinion 28/2024 on certain data protection aspects related to the processing of personal data in the context of AI models](#).

De leden van het Directiecomité en de medewerkers van het Algemeen Secretariaat hebben twaalf plenaire vergaderingen van de EDPB bijgewoond.

Spring Conference

Van 13 tot 14 mei 2024 namen vertegenwoordigers van de GBA deel aan de 32e lenteconferentie van de Europese gegevensbeschermingsautoriteiten ("Spring Conference"), die dit jaar werd georganiseerd door de Letse toezichthoudende autoriteit in Riga.

Dit evenement was een kans voor de GBA om haar kennis te delen, te leren, haar Europese tegenhangers te ontmoeten en beste praktijken met hen uit te wisselen.

Een breed scala aan onderwerpen kwam aan bod, waaronder: de rol van gegevensbeschermingsautoriteiten in het licht van nieuwe digitale regelgeving, het recht op gegevensbescherming en privacy in het kader van opkomende technologieën en innovatie, gezondheidsgegevens, en de samenwerking tussen autoriteiten.

Meer informatie over de deelnemers en het programma van de conferentie is momenteel nog beschikbaar op de website van de conferentie.

De Global Privacy Assembly (GPA)

De Global Privacy Assembly verenigt meer dan 130 gegevensbeschermingsautoriteiten uit de hele wereld. In de loop van 2024 nam de GBA deel aan verschillende werkgroepen van de GPA:

- International Enforcement Cooperation (IEWG)
- Digital Citizen and Consumer (DCCWG)
- Digital Education (DEWG)

Verschillende leden van het Directiecomité hebben de jaarlijkse conferentie van de GPA bijgewoond, die in 2024 in Jersey plaatsvond. Dit bood een gelegenheid om best practices uit te wisselen en de laatste ontwikkelingen op het gebied van gegevensbescherming te bespreken. Onder meer de volgende resoluties werden aangenomen:

- Resolution on surveillance and protecting individuals' rights to privacy
- Resolution Endorsing and Encouraging the Use of Data Protection Certification Mechanisms
- Resolution on principles regarding the processing of personal information in neuroscience and neurotechnology
- Resolution on Data Free Flow with Trust and an effective regulation of global data flows

European Case Handling Workshop

Medewerkers van verschillende diensten van de GBA hebben deelgenomen aan de European Case Handling Workshop in Tallinn, Estland. In deze conferentie ligt de focus op de praktische behandeling van zaken. De GBA droeg tijdens workshops actief bij aan deze uitwisseling van ervaringen. De thema's die werden behandeld waren zeer divers: camerabewaking, de rol van autoriteiten bij toezicht op AI, het uitvoeren van gegevensbeschermingseffectbeoordelingen "(DPIA's)", het behandelen van complexe zaken (i.a. sociale media en het begrip "persoonsgegevens"), nieuwe technologieën en gegevensinbreuken en de relatie tussen verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers.

L'Association francophone des autorités de protection des données personnelles (AFAPDP)

De GBA heeft deelgenomen aan de activiteiten van de AFAPDP gedurende het hele jaar 2024.

In de kijker

In de aanloop naar de lokale en provinciale verkiezingen, heeft de GBA de regels willen herinneren die van toepassing zijn op de verwerking van persoonsgegevens voor verkiezingsdoeleinden. Tevens heeft ze een brief gestuurd naar de voorzitters van de grote partijen in België waarin een aantal belangrijke beginselen worden opgesomd die in acht moeten worden genomen bij verkiezingsreclame.

De GBA heeft in de loop van het jaar een aantal nuttige hulpmiddelen ter beschikking gesteld van kiezers en partijen of kandidaten die persoonsgegevens van kiezers verwerken:

- Een [bijgewerkt "verkiezingen" dossier](#)
- Een [nota over de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de verkiezingen](#)
- Een [aanbeveling betreffende de verstrekking van afschriften van kiezerslijsten aan politieke partijen en kandidaten](#)
- Een [nieuwsbericht met een samenvatting van de belangrijkste beginselen die van toepassing zijn op verkiezingsreclame](#)

Naast deze verschillende bewustmakingsinitiatieven stuurde de Eerstelijnsdienst van de GBA begin september ook een brief naar de voorzitters van de grote politieke partijen om hen te herinneren aan de belangrijkste beginselen van gegevensverwerking in het kader van verkiezingsreclame. U vindt [hier een kopie van deze brief](#).

Over verkiezingsreclame bij de verkiezingen van dit jaar heeft de Geschillenkamer ook al 2 beslissingen genomen:

- [Waarschuwing 74/2024](#) met betrekking tot het onrechtmatig verzamelen van persoonsgegevens en spamming in het kader van de verkiezingen (beschikbaar in het Frans)
- [Zonder gevolg 119/2024](#) over het latere gebruik van persoonsgegevens voor verkiezingswerving (beschikbaar in het Frans)

Thema's

DPO

In zijn rol als adviseur op vlak van gegevensbescherming binnen organisaties is de DPO in zekere zin een behoeder van de persoonsgegevens van de burgers op het terrein. Die rol is dus van essentieel belang om te leiden naar een samenleving waarin privacy een realiteit is voor iedereen.

De DPO is ook een bondgenoot van de GBA. Het is voor de GBA dus van het allergrootste belang om de DPO te steunen in diens missie, namelijk door hem praktische instrumenten ter beschikking te stellen.

Evenement voor de DPO's

Zowel in haar [strategisch plan 2020-2025](#) als in haar [prioriteiten voor 2023](#), is de GBA het blijven herhalen: voor haar is de DPO een onmisbare bondgenoot in het werkveld. Daarom wil de GBA hen in 2024 ontmoeten en organiseert ze een evenement dat helemaal in hun teken staat.

Op 5 februari 2024 hebben de Eerstelijnsdienst, de Inspectiedienst en de Geschillenkamer hun werk toegelicht over de rol en de positie van de DPO en over de manier waarop zij met hen samenwerken. Ook Nathalie Ragheni, bestuurder van DPO pro en lid van het Kenniscentrum van de GBA, heeft een lezing gegeven over hoe de taken van DPO binnen een organisatie kunnen worden uitgevoerd.

Sensibilisering

In het kader van zijn opdracht tot informatieverstrekking en bewustmaking verricht de Eerstelijnsdienst educatief werk om juridische en technische informatie toegankelijk te maken voor het grote publiek, zowel voor burgers (met bijzondere aandacht voor jongeren) als voor verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers.

Sinds het laatste kwartaal van 2023, naar aanleiding van nieuwe verbintenissen en de indiensttreding van de directeur van de dienst, heeft de Eerstelijnsdienst van de GBA zijn inspanningen in het kader van deze bewustmakingsopdracht – een van de prioriteiten van de dienst – geïntensiveerd.

In 2024 heeft de Autoriteit dan ook extra ingezet op bewustmaking, gericht op verschillende doelgroepen: niet alleen jongeren, maar ook burgers, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers. Zie hieronder “Activiteiten van de Eerstelijnsdienst” voor meer uitleg hierover.

Activiteiten per directies

Het Algemeen Secretariaat

Het Algemeen Secretariaat heeft een dubbele rol binnen de GBA.

Het voert enerzijds een aantal **horizontale taken** uit, zoals het beheer van de ondersteunende diensten van de GBA – met name IT, boekhouding, HR, DPO, onthaal en vertaaldienst – alsook het beheren van de interne en externe communicatie. In

2024 zijn onder andere de volgende acties ondernomen ter ondersteuning van de werkzaamheden van de volledige GBA:

- In samenwerking met de andere interne organen van de GBA werd een nieuw Reglement van Interne Orde uitgewerkt;
- De nodige voorbereidingen zijn getroffen om het nieuwe Document Management Systeem voor bepaalde processen binnen de GBA uit te rollen in de eerste helft van 2025. Dit zal naast bepaalde efficiëntie-winsten, automatiseringen en betere opvolging in de interne *work-flow*, ook voor de gebruikers – zowel verwerkingsverantwoordelijken als burgers – een stap vooruit betekenen. Zo wordt het gebruik van formulieren om met de GBA in contact te treden vereenvoudigd en zullen gebruikers meer zicht hebben op de opvolging van hun dossier.
- Intern werden verscheidene Knowledge-sharing meetings georganiseerd tussen de diensten

Anderzijds heeft het Algemeen Secretariaat ook een aantal **inhoudelijke taken**. Voor 2024 zet het Algemeen Secretariaat graag de volgende inhoudelijke realisaties in de kijker:

Internationale doorgiften

Een van de bevoegdheden van het Algemeen Secretariaat op het gebied van internationale doorgiften is de goedkeuring van **bindende bedrijfsvoorschriften** of "BCR's" ("Binding Corporate Rules"). In 2024 bleef de GBA haar Europese tegenhangers ondersteunen tijdens de fasen van medebeoordeling ("co-review") en samenwerking met betrekking tot BCR's, waarbij andere toezichthoudende autoriteiten als leidende autoriteit optraden. Er lopen ook verschillende dossiers waarbij de GBA zelf als leidende autoriteit optreedt.

In 2024 ontving de GBA tien dossiers met updates van BCR-C's (waarbij de "C" staat voor "controller", oftewel "verwerkingsverantwoordelijke" in de zin van de AVG). Dit volgde op de publicatie in 2023 van een nieuw referentiedocument voor BCR-C's ("[Recommendations 1/2022 on the Application for Approval and on the elements and principles to be found in Controller Binding Corporate Rules \(Art. 47 GDPR\)](#)"), waarin aanvullende vereisten zijn opgenomen die met name voortvloeien uit de "Schrems II"-uitspraak van het HvJ-EU. Elke nieuwe aanvraag voor BCR-C's moet voortaan rekening houden met dit nieuwe referentiekader.

In het algemeen bleef het Algemeen Secretariaat in 2024 de discussies volgen en actief bijdragen aan de verschillende werkzaamheden van de EDPB met betrekking tot internationale gegevensdoorgiften, met name op de volgende gebieden:

- Herziening en goedkeuring van adequaatheidsbeslissingen voor derde landen. In het bijzonder publiceerde de GBA op haar website de documenten die nodig zijn voor de goede werking van de adequaatheidsbeslissing voor de Verenigde Staten ("EU-US Data Privacy Framework" of "DPF"). Burgers kunnen daar voortaan klachtenformulieren, procedureregels, FAQ's en andere nuttige informatie vinden voor het uitoefenen van hun rechten in het kader van het DPF;
- Goedkeuring van [richtsnoeren inzake artikel 48 van de AVG](#), waarvoor een openbare raadpleging van acht weken werd afgesloten op 27 januari 2025;

- Invoering van certificering als instrument voor doorgifte (artikel 46.1.f) van de AVG; niet te verwarren met certificering als instrument voor naleving van artikel 42 e.v. van de AVG, waar verderop op wordt ingegaan);
- Bijwerking van het referentiekader voor BCR-P's (waarbij de "P" staat voor "processor", oftewel "verwerker" in de zin van de AVG; in tegenstelling tot de eerder genoemde BCR-C's);
- Bijwerking van de interne procedure van de EDPB voor de goedkeuring van BCR's;

Deelname van het Algemeen Secretariaat aan een workshop gewijd aan BCR's, samen met alle andere toezichthoudende autoriteiten die lid zijn van de EDPB, om best practices uit te wisselen en de procedures voor de goedkeuring van BCR's te stroomlijnen.

Certificering

Certificering is een mechanisme dat kan worden gebruikt als instrument voor doorgifte (overeenkomstig artikel 46.1.f) van de AVG) en als instrument om de naleving van de AVG aan te tonen (overeenkomstig artikel 42 van de AVG). In dit kader heeft de GBA in 2024 gewerkt aan de invoering van de certificeringsprocedure, niet alleen als instrument voor doorgifte, maar ook als instrument om de naleving aan te tonen.

Het Algemeen Secretariaat is bevoegd om de AVG-certificeringscriteria goed te keuren. Deze criteria maken integraal deel uit van certificeringsmechanismen die door schemahouders worden ingediend bij de bevoegde gegevensbeschermingsautoriteit. Elke verwerkingsverantwoordelijke of verwerker die een of meer van zijn verwerkingsactiviteiten wil laten certificeren, kan een certificering aanvragen volgens een AVG-certificeringsmechanisme waarvan de criteria zijn goedgekeurd door de GBA (bij een nationaal mechanisme) en door de EDPB (bij een Europees mechanisme), en waarvan de rest van het mechanisme (voornamelijk de methodologie) is goedgekeurd door BELAC (de Belgische nationale accreditatie instantie). De certificering wordt, indien van toepassing, verleend op basis van de goedgekeurde certificeringscriteria en volgens de methodologie die in de rest van het mechanisme is opgenomen. In het kader van deze opdracht ondersteunde de GBA haar Europese tegenhangers bij de goedkeuring van certificeringscriteria die bij een andere autoriteit waren ingediend, tijdens de fase van medebeoordeling van de criteria.

In het kader van de accreditatie van AVG-certificeringsorganen (die verantwoordelijk zijn voor het verlenen van AVG-certificeringen aan kandidaat-verwerkingsverantwoordelijken en kandidaat-verwerkers) en de evaluatie van certificeringsmechanismen door BELAC, is samenwerking en coördinatie tussen BELAC en de GBA noodzakelijk. In 2024 heeft de GBA daartoe:

- meerdere keren overleg gepleegd met BELAC om van gedachten te wisselen over de procedures en de werking van beide instanties en over praktische kwesties, met het oog op een doeltreffende samenwerking en coördinatie;
- een ontwerp van protocolakkoord opgesteld om de samenwerking en de coördinatie, inclusief de uitwisseling van informatie, te regelen. Dit ontwerp van protocol is nog niet ondertekend;

■ de aanvullende accreditatievereisten van de GBA, zoals goedgekeurd door de EDPB, aan BELAC overgemaakt. Deze vereisten komen bovenop de norm EN-ISO/IEC 17065 en vormen de basis voor de accreditatie van een AVG-certificeringsorgaan door BELAC.

Het Algemeen Secretariaat heeft ook de discussies gevolgd en bijgedragen aan de werkzaamheden van de EDPB met betrekking tot certificering, met name:

■ [Opinion 7/2024 on the draft decision of the German North Rhine Westphalia Supervisory Authority regarding the EU Cloud Service Data Protection \(Auditor\) certification criteria;](#)

■ [Opinion 18/2024 on the draft decision of the Austrian Supervisory Authority regarding DSGVO-zt GmbH certification criteria;](#)

■ [Opinion 19/2024 on the EuroPrise criteria of certification](#) regarding their approval by the Board as European Data Protection Seal pursuant to Article 42.5 (GDPR);

■ [Opinion 26/2024 on the draft decision of the DE Bremen Supervisory Authority](#) regarding the "Catalogue of Criteria for the Certification of IT-supported processing of Personal Data pursuant to art 42 GDPR ('GDPR – information privacy standard')\" presented by datenschutz cert GmbH;

■ [Opinion 27/2024 on the Brand Compliance criteria of certification](#) regarding their approval by the Board as European Data Protection Seal pursuant to Article 42.5 (GDPR).

Gedragcodes

In het kader van haar bevoegdheden moedigt de GBA de uitwerking van gedragcodes aan door federaties en representatieve sectorale organisaties, zowel op nationaal als op transnationaal niveau. De goedkeuring van gedragcodes en de accreditatie van het toezichthoudend orgaan dat toeziet op de naleving ervan behoren eveneens tot de bevoegdheden van de GBA, in samenwerking met haar Europese tegenhangers en in overeenstemming met de richtsnoeren 01/2019 gepubliceerd door de EDPB.

In 2024 bleef de GBA gedragcodehouders ondersteunen en adviseren bij het toezicht op reeds goedgekeurde gedragcodes. Daarnaast werkte zij regelmatig samen met andere Europese gegevensbeschermingsautoriteiten aan opdrachten met betrekking tot gedragcodes. De GBA stond ook in contact met verschillende gedragcodehouders die gedragcodes ter goedkeuring wilden indienen.

Gegevensinbreuken

Net zoals in 2023¹, werd 2024 gekenmerkt door enkele grote ransomware-aanvallen, waarbij de nasleep van de ransomware-aanval bij Limburg.net (december 2023) in 2024 het meest in het oog sprong. Deze zaak kreeg niet alleen ruime aandacht in de media en in het parlement, ze werd ook door de GBA opgevolgd. Op 19 november 2024 maakte de GBA zelf bekend² dat zij deze zaak sinds december 2023 opvolgde en dat deze heden ten dage het voorwerp vormt van een onderzoek binnen haar Inspectiedienst.

Naast het beheren van nieuwe gegevensinbreuken, werd in 2024 ook een beslissing genomen in een ransomware-zaak uit 2021³. Deze beslissing vormt het sluitstuk van een notificatie van een gegevensinbreuk in 2021 die in de beginfase door het Algemeen Secretariaat werd beheerd.

In 2024 werden er ook opnieuw een aantal aanbevelingen inzake het voorkomen en beheren van gegevensinbreuken gepubliceerd in de GBA-nieuwsbrieven⁴. Zo verduidelijkte de GBA de inhoud en de draagwijdte van enkele uitzonderingsgronden in art. 34 AVG betreffende de individuele mededeling van een gegevensinbreuk aan betrokkenen wanneer sprake is van een hoog risico. Volgende aandachtspunten en richtsnoeren werden aangereikt:

- Om ervoor te zorgen dat betrokkenen zich zo goed als mogelijk kunnen organiseren en beschermen, wordt het opportuun geacht om bij het vermelden van de waarschijnlijke gevolgen van de gegevensinbreuk ook de verschillende categorieën van getroffen persoonsgegevens te vermelden;
- Als de verwerkingsverantwoordelijke over de individuele contactgegevens van de betrokkenen beschikt, dient hij deze contactgegevens te gebruiken om de betrokkenen individueel in te lichten over de gegevensinbreuk. Bijgevolg kan in dergelijke gevallen in principe geen gebruik worden gemaakt van een algemene openbare mededeling;
- Enkel maatregelen die ervoor zorgen dat de waarschijnlijke hoge risico's die voortvloeien uit de voorgevallen gegevensinbreuk niet zullen materialiseren kunnen in aanmerking worden genomen om de uitzonderingsgrond in art. 34.3, b) AVG in te roepen. Aldus kunnen maatregelen die ervoor zorgen dat gelijkaardige gegevensinbreuken in de toekomst niet meer zouden voorvallen of dat er geen andere hoge risico's in de toekomst meer zouden voorvallen niet in acht worden genomen.

Ook op Europees niveau werd de nodige aandacht besteed aan beheren van gegevensinbreuken en werd een *One-stop-shop Case Digest* gepubliceerd⁵. In deze

¹ <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/jaarverslag-2023.pdf>

² <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/nieuws/2024/11/19/limburg.net-de-gba-volgt-het-privacyaspect-van-het-datalek-op>.

³ Beslissing 166/2024 van 17 december 2024, <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/beslissing-ten-gronde-nr.-166-2024.pdf>.

⁴ <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger/publicaties/nieuwsbrief>

⁵ https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/support-pool-experts-projects/one-stop-shop-case-digest-security_en

Case-Digest gaat men dieper in op 90 relevante *One-Stop-Shop*-beslissingen waarin artikels 32, 33 en 34 van de AVG aan bod kwamen tussen januari 2019 en 2023. Hoewel er telkens een *in concreto* beoordeling nodig is van de technische en organisatorische maatregelen overeenkomstig art. 32 AVG, om met name de “passendheid” of “appropriateness” te kunnen beoordelen, verschaft deze *Case-Digest* zeer nuttige informatie voor zowel toezichthoudende autoriteiten als verwerkingsverantwoordelijken.

Toe zien op de maatschappelijke, economische en technologische ontwikkelingen die een impact hebben op de bescherming van de persoonsgegevens

Het Algemeen Secretariaat volgt maatschappelijke, economische en technologische ontwikkelingen op die een impact kunnen hebben op de bescherming van persoonsgegevens en rapporteert hierover aan het Directiecomité van de GBA.

In dit kader is in 2024 studiewerk verricht betreffende het zogenaamde “Digital Package”, een omvangrijk pakket aan nieuwe Europese regelgeving waarvan de “[AI-Act](#)” wellicht de meest bekende is.

In het kader van de nationale implementatie van deze Verordening heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) herhaaldelijk overleg gepleegd met andere Belgische autoriteiten die mogelijk nieuwe bevoegdheden zullen krijgen. De AI Act vereist dat België uiterlijk op 2 augustus 2025 een nationale bestuursstructuur voor de AI Act heeft opgezet. In dit verband zou de GBA nieuwe taken kunnen krijgen en volgt zij deze ontwikkelingen dan ook nauwlettend op.

Human resources

Welzijn

De GBA vindt het welzijn van haar medewerkers belangrijk en hierbij hoort ook een goede re-integratie na ziekte. De HR dienst stelde in 2024 een nieuw re-integratiebeleid op, conform aan de nieuwe re-integratiewetgeving van de federale overheid. Hierin wordt allereerst aandacht besteed aan het behoud van de betrokkenheid tussen de GBA en de medewerker in ziekte. Daarnaast werd een kader opgezet om een goede herstart te verzekeren voor de medewerker die terugkeert uit ziekte. In het nieuwe re-integratiebeleid wordt gefocust op wat wél nog mogelijk is, mits de nodige aanpassingen en ondersteuning, in plaats van wat niet meer mogelijk is. Een positieve kijk dus met meer aandacht voor het welzijn van de medewerker.

Preventie

Een goede interne preventie op het werk is belangrijk voor de veiligheid en het welzijn van alle medewerkers. De GBA hecht hier dan ook groot belang aan. In 2024 werden verschillende acties genomen om een goed intern preventiebeleid binnen de GBA te verzekeren. Het directiecomité besliste tot de aanstelling van een NL en FR intern vertrouwenspersoon, teneinde zich conform te stellen met de nieuwe wetgeving hiertoe. Daarnaast stelde het directiecomité ook een NL en FR intern preventieadviseur aan. Zo is de goede opvolging van de interne preventie verzekerd.

Opleiding

Vanaf 1 januari 2025 zal de GBA een nieuwe werkwijze hanteren inzake het opleidingsbudget. Nu werd een individueel budget toegekend per medewerker. Een analyse toonde dat de noden tot opleiding heel verschillend kunnen zijn. Bijvoorbeeld naargelang de functie, het moment of de wendingen in de loopbaan, de ervaring,... Vanaf 1 januari 2025 wordt het opleidingsbudget verdeeld onder de verschillende directies. Zo kan het opleidingsbudget efficiënter en flexibeler worden ingezet, in het belang van alle medewerkers.

Persopoint

Persopoint, een onderdeel van de FOD Beleid en Ondersteuning, biedt ondersteuning aan de GBA voor het beheer van de personeels- en loonadministratie. Persopoint biedt deze ondersteuning aan heel wat verschillende federale organisaties en verdeelt de organisaties aan wie ze ondersteuning biedt in verschillende groepen. Zo kan beter rekening gehouden worden met de specifieke noden van elke organisatie. In 2024 vond een herverdeling plaats van deze groepen. Ook voor de GBA heeft deze herverdeling een impact, zij behoort vanaf heden tot de groep 'specifieke organisaties'.

Interne mobiliteit

In 2024 kregen 2 medewerkers de kans om via interne mobiliteit te wijzigen van dienst, dit teneinde hun loopbaan een nieuwe wending te geven. De GBA vindt interne mobiliteit belangrijk, gezien het interne loopbaankansen biedt aan de medewerkers en zo bijdraagt aan een goed retentiebeleid en het welzijn van medewerkers. In 2025 zullen dan ook stappen worden gezet om het interne mobiliteitsbeleid structureel te verankeren.

Verwezenlijkingen in cijfers

In 2024 heeft het Algemeen Secretariaat **1 goedkeuringsdossier** behandeld.

In 2024 heeft het Algemeen Secretariaat **1.414 dossiers in verband met gegevensinbreuken** in staat gesteld. Naar aanleiding van 169 meldingen nam het Algemeen Secretariaat contact op met de verwerkingsverantwoordelijke en zorgde voor de opvolging hiervan. In een aantal gevallen werden deze dossiers op het Directiecomité geagendeerd en naar aanleiding hiervan werden 35 dossiers aan de Inspectiedienst van de GBA overgemaakt. Bij dossiers op eigen initiatief heeft het Algemeen Secretariaat op basis van een signaal dat zij opgepikt heeft een verwerkingsverantwoordelijke gecontacteerd in verband met een vermoedelijke gegevensinbreuk die niet werd gemeld.

Type dossier	Resultaat	Aantal
Gegevensinbreuk gemeld door de verwerkingsverantwoordelijke	Dossiers overgemaakt aan de Inspectiedienst	35
	Annulering van de melding	0
	Geen zwaarwichtige inbreuken vastgesteld na controle melding	1245

	Geen zwaarwichtige inbreuken vastgesteld na controle melding en contactname verwerkingsverantwoordelijke	134
Gegevensinbreukdossier op initiatief van het Algemeen Secretariaat	Via Directiecomité naar Inspectiedienst	0
Total		1414

Eerstelijnsdienst

De Eerstelijnsdienst staat in direct contact met burgers, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers en is als zodanig zowel de toegangspoort tot de GBA als de polsslag van de GBA.

Hij ontvangt de verzoeken die aan de Gegevensbeschermingsautoriteit zijn gericht. Hij behandelt verzoeken om inlichtingen en besteedt daarbij bijzondere aandacht aan de uitoefening van hun rechten door de betrokken personen. Hij bemiddelt en probeert de partijen tot een oplossing te brengen die voldoet aan de wetgeving inzake gegevensbescherming en die voor alle betrokkenen bevredigend is. Hij ontvangt klachten, onderzoekt de ontvankelijkheid ervan en stelt de klager op de hoogte als ze niet ontvankelijk zijn.

De Eerstelijnsdienst speelt ook een cruciale rol bij de opdracht van de GBA om mensen bewust te maken van het belang van het recht op gegevensbescherming, zoals aangegeven in de AVG en in de wet tot oprichting van de GBA ("WOG"). Door de bewustwordingsinspanningen draagt de Eerstelijnsdienst bij aan een digitale wereld waarin privacy voor iedereen realiteit is. De dienst bevordert op die manier de gegevensbescherming bij de burger, verwerkingsverantwoordelijken en hun verwerkers, met specifieke aandacht voor minderjarigen, en bevordert de bewustwording bij de verwerkingsverantwoordelijken en hun verwerkers van hun verplichtingen.

Bij een vermoeden van een ernstig strafbaar feit kan de Eerstelijnsdienst het Directiecomité voorstellen de situatie te beoordelen zodat bindende maatregelen kunnen worden overwogen door de bevoegde diensten van de GBA.

De Eerstelijnsdienst zorgt er ook voor dat burgers rechtstreeks toegang hebben tot de GBA via een telefonische informatielijn waar hun vragen worden beantwoord.

Jongeren en kinderen

[Www.ikbeslis.be](http://www.ikbeslis.be)

In 2024 spelen technologische ontwikkelingen op het gebied van de verwerking van persoonsgegevens een belangrijke rol, ook voor jongeren en kinderen.

Het initiatief 'Ik beslis' vertrekt dan ook vanuit het idee dat de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van jongeren en kinderen alleen gewaarborgd kan worden als zij zich bewust zijn van het belang ervan.

Daarom zijn alle activiteiten van 'Ik beslis' erop gericht jongeren te leren hoe ze een respectvolle houding ten opzichte van privacy kunnen ontwikkelen.

Het belangrijkste informatiekanaal van 'Ik beslis' is de website www.ikbeslis.be. Deze website biedt praktische informatie over de bescherming van persoonsgegevens, aangepast aan verschillende doelgroepen: jongeren, ouders en leerkrachten. De manier waarop het initiatief 'Ik beslis' de afgelopen jaren is uitgewerkt, heeft een enorme impact gehad op deze doelgroepen. Dankzij het initiatief 'Ik beslis' heeft de GBA verschillende prijzen gewonnen. In Vlaanderen kreeg 'Ik beslis' bovendien het WAT WAT-label, dat wordt toegekend aan informatieprojecten die specifiek voor jongeren zijn ontwikkeld en die voor hen toegankelijk en begrijpelijk zijn.

In dit kader beantwoordt de Eerstelijnsdienst verzoeken om informatie (dat wil zeggen vragen van het publiek over de bescherming van gegevens van jongeren) die via de website binnenkomen. De dienst werkt ook aan het actualiseren en ontwikkelen van nieuwe inhoud voor de website, met name rond actuele thema's die jongeren bezighouden. Daarnaast verspreidt de dienst het door hem ontwikkelde en ter beschikking gestelde lesmateriaal onder onderwijsinstellingen. Op die manier wil het initiatief 'Ik beslis' jongeren en scholieren aanmoedigen om kritisch na te denken over privacy en hun eigen mening te vormen over het belang van de bescherming van hun persoonsgegevens.

Bovendien zijn er in 2024 voorbereidingen getroffen om de website ikbeslis.be in het voorjaar van 2025 in een nieuw jasje te steken. Dat is inmiddels gebeurd. De website sluit nu beter aan bij de verwachtingen van jongeren, van het begin tot een latere fase van de adolescentie. De website ikbeslis.be blijft in dit verband een belangrijk instrument, naast andere initiatieven die zijn opgezet sinds de Eerstelijnsdienst van de GBA de bewustmakingsopdracht opnieuw op zich heeft genomen.

Ontwikkeling van pedagogische tools voor het onderwijs

Naast zijn andere projecten voor de bewustmaking van jongeren heeft de Eerstelijnsdienst een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de **EDUbox "Data en Privacy"** (in samenwerking met de VRT en andere partners). Dit is een interactief lespakket (momenteel alleen beschikbaar in het Nederlands) dat leerlingen van het secundair onderwijs informeert en sensibiliseert over de mogelijke risico's van de blootstelling van gegevens. Het beantwoordt aan de wens van de Eerstelijnsdienst om jongeren en kinderen aan te moedigen een meer bewuste houding aan te nemen bij het gebruik van hun persoonsgegevens. In dit lespakket onderzoeken leerlingen van het secundair onderwijs hoe gegevens verzameld worden, wat ermee gebeurt en hoe ze een beter evenwicht kunnen vinden tussen het delen van gegevens en het beschermen van hun privacy.

In 2024 begon de Eerstelijnsdienst ook met de voorbereidingen voor de ontwikkeling van een pedagogische tool, samen met partners, voor de secundaire scholen in het Franstalig onderwijs, met hetzelfde doel: jongeren bewust maken van het gebruik van hun persoonsgegevens. Deze tool zal in de loop van 2025 beschikbaar zijn.

Overleg met onze internationale tegenhangers over de bewustmaking van jongeren en andere initiatieven

In 2024 is de Eerstelijnsdienst ook partnerschappen aangegaan met andere actoren op het gebied van bewustmaking, en in dat kader werden verschillende samenwerkingsprojecten voorbereid.

Daarnaast is de dienst bilaterale dialogen aangegaan met gegevensbeschermingsautoriteiten uit andere Europese landen om best practices uit te wisselen rond de bewustmaking van jongeren. Zo nemen wij deel aan werkgroepen over de bescherming van gegevens van jongeren en kinderen in Europese (binnen de EDPB) en wereldwijde (binnen de Global Privacy Assembly) discussiefora.

Binnen de dienst werden bovendien opleidingen gevolgd over de beste manieren om communicatiemateriaal op maat van jongeren te ontwikkelen.

Burgers, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers

In het kader van zijn opdracht tot informatieverstrekking en bewustmaking verricht de Eerstelijnsdienst ook educatief werk om juridische en technische informatie toegankelijk te maken voor burgers, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers. De Eerstelijnsdienst zet in het kader van deze opdracht zijn inspanningen voort en intensificeert ze, wat overigens een van de prioriteiten van de dienst is.

Dit is gebaseerd op verschillende pijlers:

- **Het actualiseren en ontwikkelen van instrumenten, zoals de themapagina's en de FAQ's** op de website van de GBA, om het publiek op een duidelijke en nauwkeurige manier te informeren over juridisch complexe kwesties. Dit gebeurt met name door het opstellen van algemene informatiebladen over de meest voorkomende thema's die aan bod komen in verzoeken om informatie van betrokkenen en verwerkingsverantwoordelijken.
- Het actualiseren en ontwikkelen van **instrumenten gericht op verwerkingsverantwoordelijken, verwerkers** en bepaalde doelgroepen, om hen op een duidelijke manier te informeren en te ondersteunen bij hun streven naar en handhaven van naleving van het recht op gegevensbescherming.

Dit gebeurt met name door het opstellen en actualiseren van informatiebladen en FAQ's voor hen, het aanbieden van referentietools voor DPO's of kmo's en het organiseren van ontmoetingen met doelgroepen.

De Eerstelijnsdienst heeft op zijn website ook een speciaal gedeelte gecreëerd voor verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers, waar zij hun verzoeken om informatie kunnen indienen.

De dienst heeft ook een overzicht gemaakt van de beslissingen (van de Geschillenkamer van de GBA, het Marktenhof en het Hof van Justitie van de Europese Unie) met betrekking tot de rol van functionaris voor gegevensbescherming. Dit overzicht is beschikbaar op de website van de GBA en wordt up-to-date gehouden door de dienst.

- De Eerstelijnsdienst heeft ook **tal van op maat gemaakte opleidingen en webinars** georganiseerd voor verschillende actoren op het gebied van gegevensbescherming (zoals verschillende publieke actoren, de non-profitsector, de sector van videogames en e-sport, enz.).
- De Eerstelijnsdienst geeft prioriteit aan het verstrekken van informatie die voor iedereen toegankelijk is via de themapagina's, de FAQ's en de instrumenten op de website van de GBA, maar **beantwoordt ook vragen van het publiek via verzoeken om informatie, dit binnen de grenzen van de**

redelijkheid en op strategische wijze. In 2024 ontving de dienst 3.043 schriftelijke verzoeken om informatie en 933 mondelinge telefonische verzoeken om informatie. Deze vragen kwamen van een zeer divers publiek, variërend van burgers tot bedrijfsjuristen, functionarissen voor gegevensbescherming, academische onderzoekers en politici. In dit kader analyseert de Eerstelijnsdienst regelmatig de onderwerpen die naar voren komen in de verzoeken om informatie, om nieuwe themapagina's te ontwikkelen die antwoorden bieden op de vragen waarvoor de website van de GBA nog geen themapagina heeft.

- De Eerstelijnsdienst heeft ook de nota van de GBA inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van verkiezingspropaganda bijgewerkt. Tevens werd een herinnering gestuurd naar de belangrijkste politieke partijen van het land over de regels die moeten worden nageleefd op het gebied van verkiezingspropaganda, in het kader van de verkiezingen van 2024.

Onderzoek van klachten

De Eerstelijnsdienst ontvangt de binnenkomende klachten bij de GBA en onderzoekt of ze ontvankelijk zijn. De dienst richt zich op het versterken van de doeltreffendheid van het proces voor het ontvangen en identificeren van klachten en bemiddelingsverzoeken.

In dit kader heeft de dienst de ondersteuning van burgers die een klacht hebben ingediend, verbeterd door, na analyse, bemiddeling voor te stellen in dossiers die zich daartoe lenen. Als het geschil aan het einde van de bemiddeling niet naar tevredenheid is opgelost, wordt een geschillenprocedure opgestart.

De invoering van deze procedure vergemakkelijkt de behandeling van deze dossiers op niveau van de Eerstelijnsdienst, zodat zo kwalitatief en doeltreffend mogelijk op de behoeften van de klagers kan worden gereageerd. Hierdoor kunnen geschillen sneller worden opgelost en is er bovendien bij de Geschillenkamer en de Inspectiedienst minder achterstand vanwege de hoeveelheid klachten. Deze procedure verhoogt op die manier de doeltreffendheid van de bescherming van persoonsgegevens.

Bemiddelen

De Eerstelijnsdienst behandelt bemiddelingsverzoeken. De dienst werkt aan het vergroten van de impact van bemiddeling bij het oplossen van geschillen en aan het zichtbaarder maken van dit mechanisme om het aantal uitgevoerde en succesvol afgesloten bemiddelingen te verhogen.

De dienst is begonnen met het versterken van de bemiddelingsprocedure, met name via een herinnering aan de rechten en plichten van de partijen, gerichte aanwijzingen over de wijze waarop verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers aan de bemiddelingsprocedure kunnen voldoen, alsook een verduidelijking van de verschillende stappen in de geschillenprocedure indien via bemiddeling geen overeenkomst kan worden bereikt. Ook de zichtbaarheid van bemiddeling als alternatief voor een geschillenprocedure wordt verhoogd.

Verwezenlijkingen in cijfers

In 2024 heeft de Eerstelijnsdienst **3.043 informatiedossiers** afgerond. In 2.860 gevallen kreeg de vraagsteller een antwoord. In 103 gevallen was de GBA als instelling onbevoegd of kon er niet geantwoord worden. In 80 gevallen werd het dossier stopgezet (vaak omwille van het feit dat de aanvrager niet meer reageerde op de vraag naar extra duiding bij de aanvraag).

Type dossier	Resultaat	Aantal
Informatie	Informatie verstrekt	2860
	Onbevoegde Autoriteit (al dan niet met doorverwijzing)/onontvankelijk	103
	Behandeling stopgezet	80
Total		3043

De Eerstelijnsdienst behandelde ook **933 telefonische oproepen** in 2024.

In 2024 heeft de GBA **219 bemiddelingsdossiers** afgerond. Daarvan slaagde de bemiddeling dankzij de tussenkomst van de Eerstelijnsdienst 77 keer. In 26 gevallen is de bemiddeling omgezet naar een klacht die werd doorgestuurd naar de Geschillenkamer. 21 dossiers werden door de Eerstelijnsdienst stopgezet. 77 dossiers voldeden niet aan de ontvankelijkheidsvereisten en in 3 dossiers oordeelde de Eerstelijnsdienst dat de GBA niet bevoegd was.

Type dossier	Resultaat	Aantal
Bemiddeling	Bemiddeling geslaagd	77
	Bemiddeling niet geslaagd	15
	Bemiddeling omgezet naar klacht	26
	Dossier onontvankelijk	77
	GBA onbevoegd	3
	Behandeling stopgezet (door de aanvrager)	21
Total		219

Een klacht ingediend bij de GBA wordt door de Eerstelijnsdienst geanalyseerd op ontvankelijkheid. In 2024 werden door de Eerstelijnsdienst **832 klachten** op ontvankelijkheid nagekeken. 326 klachten bleken onontvankelijk. Enkel de ontvankelijke klachten worden doorgestuurd naar de Geschillenkamer voor verdere behandeling.

Autorisatie- en Adviesdienst

De adviezen van de Autorisatie- en Adviesdienst, die niet bindend zijn, zijn bedoeld om de wetgever te informeren en zijn aandacht te vestigen op eventuele problemen in verband met de kwaliteit van de voorgestelde wetgeving met betrekking tot de regels inzake de bescherming van persoonsgegevens (bijvoorbeeld de voorspelbaarheid van de norm in het licht van het doel van de gegevensverwerking, de categorieën van verwerkte gegevens, een passende rechtsgrond, enz.). Het gaat er in wezen om ervoor te zorgen dat het gebruik van persoonsgegevens

- toegestaan is in een rechtsstaat (gerechtvaardigd, evenredig aan het beoogde doel, enz.),

- voorspelbaar is voor burgers (duidelijk en volledig beschreven in de normatieve tekst in kwestie) en
- in overeenstemming is met het beginsel van rechtmatigheid.

Deze analyse vereist een onderzoek van de wetgeving die verband houdt met het ontwerp van de normatieve tekst om mogelijke bronnen van misverstand of leemten in het voorgestelde normatieve kader op te sporen, met name wat betreft de categorieën van verwerkte gegevens en de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. De beoordeling van de evenredigheid is kenmerkend voor de adviesopdracht van de AAD. Het gaat er met name om aan de hand van relevante verslagen of technische gegevens na te gaan of het niet mogelijk is om dezelfde resultaten te verkrijgen met gegevensverwerkingen die minder ingrijpend zijn voor de persoonlijke levenssfeer van de burgers.

Na ontvangst van het advies van de AAD heeft de wetgever de mogelijkheid om zijn tekst aan te passen om rekening te houden met de geformuleerde opmerkingen.

In zijn verslag van 2024 heeft het Bureau voor de grondrechten (Fundamental Rights Agency) eraan herinnerd dat wetgevingsadviezen toekomstige klachten of risico's op het gebied van gegevensbescherming kunnen voorkomen, *"by ensuring the inclusion early on of data protection safeguards in the law"*. Het Bureau voor de grondrechten adviseert om deze taak om de volgende redenen prioriteit te geven: *"The sense of making it a priority is strongly reinforced when they (interviewees) see the direct impact of their recommendations in the amendments or even sometimes in the withdrawal of draft legislative texts, according to some interviewees"* REF (<https://fra.europa.eu/nl/publication/2024/verslag-over-de-grondrechten-2024-fra-adviezen>). In deze context, in overeenstemming met de aldus geuite consensus over het belang van een wettelijke screening van wetgevingen vanuit het oogpunt van de bescherming van persoonsgegevens, geeft de AAD prioriteit aan zijn taak van wetgevingsadvies, zoals vastgelegd in het Reglement van interne orde van de GBA, dat in maart 2024 is aangenomen.

Adviezen

De **adviezen van de Autorisatie- en Adviesdienst** zijn beschikbaar op de website van de GBA. Hieronder vindt u een overzicht van enkele adviezen die voor het jaar 2024 zijn uitgebracht.

[Advies nr. 6/2024 van 19 januari 2024 betreffende de administratieve vereenvoudiging en de elektronische communicatie tussen gebruikers en Waalse overheidsinstanties \(advies alleen beschikbaar in het Frans\)](#)

In dit advies over een voorontwerp van decreet van het Waals Gewest tot aanpassing van het huidige wettelijke kader voor elektronische communicatie tussen overheidsinstanties en de gebruiker (kaderen van de evolutie van het online loket "Mon Espace" naar een digitaal portaal dat zijn gebruikers een gepersonaliseerde ervaring biedt), wijst de GBA er met name op dat het **voorontwerp van decreet** (en niet een besluit van de Waalse regering) moet bepalen onder welke **voorwaarden** kan worden aangenomen dat een gebruiker ermee heeft **ingestemd** om uitsluitend langs elektronische weg met de Waalse overheidsinstanties te communiceren, en dat het

voorontwerp de gebruiker moet garanderen dat hij zijn toestemming voor alle verdere communicatie kan **intrekken** (en niet bezwaar moet maken).

Advies nr. 10/2024 van 9 februari 2024 met betrekking tot een voorontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 houdende de vaststelling van de toelatingsvoorwaarden en de werking van het Belgisch Bureau en het Gemeenschappelijk Waarborgfonds

De voor advies voorgelegde norm beoogt uitvoering te geven aan meerdere bepalingen van de WAM. Concreet beoogt het voorontwerp een **register in realtime op te zetten dat informatie verstrekt over de verzekeringsstatus zoals die bekend is bij het Gemeenschappelijke Waarborgfonds**, en dit door middel van een binair antwoord ("verzekerd" of "onbekend"). Dit ontwerp past in het kader van een streven naar digitalisering en administratieve vereenvoudiging, met de mogelijkheid om de aansprakelijkheidsverzekeraar van motorrijtuigen vrij te stellen van de afgifte van de internationale motorrijtuigenverzekeringskaart (de groene kaart).

Het systeem dat in het ter advies voorgelegde ontwerp wordt voorgesteld, wordt als problematisch beschouwd omdat het een **register in realtime creëert dat voor iedereen vrij toegankelijk is**. De Autoriteit onderstreept dat de reden dat er een sterke authenticatie nodig is, voortvloeit uit de keuze van de wetgever om een systeem in te voeren dat dergelijke risico's met zich meebrengt. Als **alternatief** stelt de Autoriteit de wetgever **een QR-code als mogelijke oplossing voor**, waarmee zowel het doel dat de wetgever beoogt als de bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen wordt gediend.

Advies nr. 11/2024 van 20 februari 2024 met betrekking tot een voorontwerp van decreet over de gegevensverwerking en uitwisseling bij emissie monitoring van wegvoertuigen

De Autoriteit was van mening dat de geplande gegevensverwerking voor het toezicht op en de controle van de naleving van de technische emissie-eisen voor voertuigen, door middel van voertuigen die zijn uitgerust met sensoren die zijn aangesloten op ANPR-camera's, **geen gerechtvaardigd of evenredig doel** diende. **Subsidiair kunnen deze gegevens echter worden gebruikt voor wetenschappelijk of statistisch onderzoek**, voor zover hiervoor uitsluitend gepseudonimiseerde gegevens worden gebruikt.

Advies nr. 24 van 18 maart 2024 betreffende het voorontwerp van wet tot oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator

De Autoriteit heeft een advies uitgebracht over een belangrijk wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 augustus 2012 betreffende de oprichting en de organisatie van een federale dienstenintegrator (hierna "de wet van 2012").

Een **dienstenintegrator vergemakkelijkt de uitwisseling van gegevens tussen verschillende overheidsdiensten** en beheert verschillende gegevensbanken, waaronder die met authentieke gegevens (de authentieke bronnen). Een van zijn belangrijke taken is het behandelen van verzoeken om toegang tot gegevensbanken en het beheren van toegangsrechten.

De belangrijkste wijzigingen die met het ontwerp werden beoogd, waren (i) een uitbreiding van de groepen personen/instanties die gebruik kunnen maken van integrators, (ii) een wijziging van het begrip authentieke bron (en de regels volgens welke bronnen als authentiek worden aangemerkt).

De Autoriteit heeft **talrijke opmerkingen** gemaakt om de kwaliteit van de wet te verbeteren, waarvan een groot aantal in de uitvoeringswet van 13 mei 2024 zijn overgenomen. Zo zijn met name de **taken van de dienstintegrator en de definitie van “authentieke bronnen” verduidelijkt**, evenals de **wijze waarop de betrokkenen van wie de gegevens door de integrator worden verwerkt**, hun rechten kunnen uitoefenen. De wet vermeldt echter niet in welke gevallen raadpleging van de integrator verplicht/facultatief is, en de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de verschillende betrokkenen moet nog worden verbeterd.

Een belangrijk punt is echter nog niet verholpen: het ontwerp wijzigt het huidige beginsel van artikel 27, § 2, van de wet van 2012, volgens hetwelk op voorstel van het Coördinatiecomité de Koning, bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, enerzijds de criteria bepaalt op basis waarvan gegevens als authentiek worden aangemerkt (criteria die voortaan rechtstreeks in het ontwerp worden overgenomen, in het dispositief van de wet van 2012), en anderzijds bepaalt welke gegevens als authentiek kunnen worden aangemerkt.

Een kwalificatie door een Coördinatiecomité vormt geen norm en kan niet voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid. Het Coördinatiecomité bestaat volgens het ontwerp uit de leidinggevende van elke gebruiker bedoeld in artikel 2, 10°, a) tot en met g), de leidinggevende van elke dienstenintegrator in de zin van artikel 2, 1°, en de voorzitter van het Directiecomité van de Federale Overheidsdienst Strategie en Ondersteuning. De noodzaak van een koninklijk besluit (in dit geval genomen na overleg in de Ministerraad) om de authentieke gegevens (of bronnen) te identificeren is gerechtvaardigd in het licht van de beginselen van voorspelbaarheid en wettelijkheid: een dergelijk besluit vormt een normatieve handeling die, gelet op de eerdere adviespraktijk van de Autoriteit, kan bijdragen tot de bepaling van de essentiële elementen van de betrokken gegevensverwerkingen door de betreffende authentieke bronnen (of gegevens) aan te wijzen. De Autoriteit wijst erop dat zij van mening was dat het ontwerp op dit punt moest worden aangepast.

De Autorisatie- en Adviesdienst zorgt ervoor dat zijn adviezen zoveel mogelijk **concrete aanbevelingen op eigen initiatief voor de wetgever** bevatten, met inbegrip van technische aanbevelingen buiten het rechtstreekse kader van de voorgelegde bepalingen. De belangrijkste algemene wetgevingsaanbevelingen op eigen initiatief zijn samengevat op de pagina "Wetgevingsaanbevelingen" van de website van de GBA. Deze aanbevelingen combineren vaak een juridische en een technische benadering. Naar aanleiding van de schrapping van de externe leden (met inbegrip van technici) die structureel verbonden zijn aan de AAD, moet deze technische expertise intern worden ingewonnen of via een ad-hocoproep aan externe deskundigen, die worden aangewezen volgens de bepalingen van het [Reglement van interne orde](#).

Adviestermijn

De GBA legt de Autorisatie- en Adviesdienst termijnen op voor het uitbrengen en publiceren van deze adviezen.

Op basis van het in 2023 opgestelde Reglement van interne orde heeft de Autorisatie- en Adviesdienst zijn procedures nader toegelicht in een [informatief formulier](#) en op de website van de GBA in het kader van de adviesaanvraag.

Deze procedure heeft tot doel zo snel mogelijk advies te verstrekken, rekening houdend met een flexibele termijn voor de voorbereiding van het dossier (beantwoording van eventuele vragen van de medewerkers om te beoordelen of het ontwerp in overeenstemming is met de beginselen inzake het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer). Zodra de aanvraag als volledig wordt beschouwd, stelt de dienst de aanvrager hiervan in kennis en kan hij het advies binnen de gevraagde termijn, doorgaans 30 of 60 dagen, uitbrengen.

Prioriteitenbeheer - standaardadviezen

De prioritaire taak van de Autorisatie- en Adviesdienst bestaat erin voorafgaandelijk en verplicht advies uit te brengen over alle wet- en regelgeving van algemene strekking die de verwerking van persoonsgegevens tot stand brengt, aanpast of ten uitvoer legt.

2024 was een bijzonder jaar, met het einde van een legislatuur. Van januari tot mei 2024 werd een zeer groot aantal adviesaanvragen tegelijkertijd bij de AAD ingediend, waardoor de adviezen sterk geprioriteerd moesten worden.

De Autorisatie- en Adviesdienst selecteert de ingediende wetsontwerpen op de mate van inmenging en, indien van toepassing, op basis van de transversale prioriteiten van de GBA.

Het niveau van de inmenging wordt beoordeeld op basis van de informatie die de aanvrager verstrekt in het adviesaanvraagformulier en eventueel een "quick screening" van de ontwerpwetgeving. De Autorisatie- en Adviesdienst heeft twee opties: een inhoudelijk advies over alle elementen van het ontwerp of een "standaardadvies".

■ De Autorisatie- en Adviesdienst brengt meestal een standaardadvies uit waarin de algemene beginselen van de bescherming van persoonsgegevens worden samengevat waarmee rekening moet worden gehouden bij het opstellen van wetgeving, wanneer de aanvrager in het adviesaanvraagformulier niet aangeeft dat het ingediende ontwerp hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen kan inhouden en wanneer uit de door de aanvrager in het formulier verstrekte informatie ook niet kan worden afgeleid dat dergelijke risico's bestaan.

■ Anderzijds probeert de Autorisatie- en Adviesdienst, voor zover zijn personele middelen dat toelaten, inhoudelijk advies te geven wanneer hij wetsontwerpen voorgelegd krijgt die een aanzienlijke mate van inmenging vertonen en/of wanneer deze ontwerpen beantwoorden aan een van de transversale prioriteiten die door de GBA zijn vastgesteld (bijv. "slimme steden", zie inleiding bij de begrotingsaanvragen van de GBA in 2022). In 2024 zorgde de Autorisatie- en Adviesdienst er bijvoorbeeld voor dat adviezen over wetsontwerpen met betrekking tot de uitvoering van "smart city"-projecten, zoals ANPR-camera's, prioriteit kregen (zie [Advies 11/2024 van 20 februari 2024](#)).

Aanbevelingen uit eigen beweging

Brochure over de adviespraktijk van de Autorisatie- en Adviesdienst

Na de grote toestroom van dossiers aan het einde van de legislatuur publiceerde de AAD in september 2024 [een brochure](#). Deze brochure illustreert de adviespraktijk van de AAD en geeft aan welke aandachtspunten in acht moeten worden genomen bij het opstellen van wetgeving inzake gegevensverwerking in de publieke sector. Ook ontwerpen van normen die voorzien in een wettelijke verplichting tot verwerking van persoonsgegevens door zowel publieke als private actoren vallen hieronder.

De brochure behandelt veelgestelde vragen over het kader voor de verwerking van persoonsgegevens in de publieke sector. Zij is bedoeld om structurele steun te bieden:

- aan de opstellers van normatieve teksten
- aan de overheidsinstanties en functionarissen voor gegevensbescherming die belast zijn met de interpretatie van de wetgeving, met name aan de hand van de adviezen van de AAD.

De brochure bevat concrete voorbeelden en is onderverdeeld in drie hoofdstukken:

- Het **eerste deel** is gewijd aan het vaststellen van de **toepasselijke regels** en behandelt verschillende kwesties met betrekking tot de **kwaliteit van de norm** (bijv. welk type norm moet worden aangenomen en voor welke verwerkingen is geen kader nodig; hoe moet de evenredigheid van de beoogde verwerking worden beoordeeld);
- Het **tweede deel** beschrijft de **essentiële elementen van gegevensverwerking die in de norm moeten worden opgenomen** (bijv. hoe moeten de verwerkingsverantwoordelijke, de categorieën van persoonsgegevens of de categorieën van ontvangers worden geïdentificeerd; hoe moeten de rechten en beperkingen van de rechten van de betrokkenen worden vermeld);
- Het **derde deel** ten slotte behandelt de **technische aspecten** van gegevensbeschermingswetgeving, zoals maatregelen die moeten worden genomen om minimale gegevensverwerking te garanderen, afhankelijk van het beoogde type verwerking (bijv. pseudonimisering, 'Private Set Intersection' protocol).

Aanbeveling Direct Marketing

De Autorisatie- en Adviesdienst heeft zijn Aanbeveling 01/2020 inzake direct marketing geactualiseerd. Het betreft een nieuwe versie op basis van recente ontwikkelingen in de rechtspraak van het Hof van Justitie en het Marktenhof (hof van beroep), en beslissingen van onze Geschillenkamer. Deze [nieuwe aanbeveling](#), die tijdens de zitting van de Autorisatie- en Adviesdienst van 23 december 2024 werd goedgekeurd, werd op uitdrukkelijk verzoek van het Directiecomité opgesteld.

De aanbeveling gaat vergezeld van een checklist waarmee in één oogopslag de belangrijkste concepten van het nieuwe document kunnen worden geraadpleegd. Dit document is het resultaat van een samenwerking tussen de Autorisatie- en Adviesdienst en de andere betrokken diensten (Inspectiedienst, Geschillenkamer). Het werd goedgekeurd door het Directiecomité en de Autorisatie- en Adviesdienst in februari 2025.

De aanbeveling is dan van 10 maart tot 10 mei 2025 ter openbare raadpleging voorgelegd geweest, zodat de Autoriteit zo goed mogelijk rekening kan houden met de feedback van professionals uit de sector.

Prioriteit "Slimme steden" : studiedag

De Autorisatie- en Adviesdienst van de GBA organiseerde op 1 maart 2024 een evenement rond het thema "Slimme steden" of "Smart Cities". Het doel van deze studiedag was om een discussieplatform te bieden waar verschillende belanghebbenden hun ervaringen, beste praktijken, uitdagingen, oplossingen en visies voor de toekomst van "slimme steden" konden delen. [Een verslag van deze studiedag](#), met verschillende aanbevelingen en de presentaties van de sprekers, is door de AAD gepubliceerd.

Verschiedende sleutelfiguren op het gebied van gegevensbescherming en slimme steden kwamen aan het woord:

■ **Cédrine Morlière**, Voorzitter van de GBA en Directeur van Autorisatie- en Adviesdienst, opende het debat met een schets van het rijke en evoluerende landschap, evenals de specifieke beschermingsregels die van toepassing zijn op mobiliteitsgegevens.

De volgende panel onderzocht hoe privacyrisico's technisch het best kan beperkt worden (zoals pseudonimisering, gegevensminimalisatie of anonimisering), met bijzondere aandacht voor mobiliteitsgegevens:

- **Yves-Alexandre de Montjoye**, Prof. Imperial College de Londres
- **Markus Sperl**, Project manager, Technologiestiftung Berlin,
- **Peter Lewyllie**, Project engineer, Agentschap Wegen&Verkeer, Mobilidata

De volgende sprekers belichtten de uitdagingen voor burgers: *cities data and privacy challenges for citizens*

- **Anthony Simonofski**, Prof. Université de Namur
- **Paul-Olivier Dehaye**, CEO Hestia.ai, member of PersonalData.IO
- **Marie-Charlotte Roques-Bonnet**, Senior Data Protection Legal Advisor & Researcher in Data Protection engineering (ENISA, IAPP, EDPB Individual Support Pool Expert, ID side project)
- **Paul de Hert**, Prof. VUB.

Een presentatie van de Europese Commissie illustreerde de mogelijkheden die de Europese dataspace bieden als vrijwillige en collaboratieve uitwisselingsnetwerken, die het hergebruik van gegevens mogelijk maken:

- **Malte Beyer-Katzenberger**, Team leader, European Commission, DG Connect and collaboration.

De volgende sprekers illustreerden de uitdagingen waarmee publieke en private actoren in slimme steden worden geconfronteerd:

- **Raf Buyle**, Innovation lead, Athumi
- **Caroline Vandenplas**, Managing Partner, B12 Consulting
- **Davor Meersman**, CEO, Future Craft Habitats

Data governance en overheidsopdrachten kwamen aan bod bij de volgende panelleden:

- **Audrey Lebas**, Researcher, Smart city Institute HEC Liège, University of Liège
- **Karl-Filip Coenegrachts**, Head of Unit, Data, Governance and Communities, VUB
- **Laurens Vandercruysse**, Senior researcher, VUB

De conclusie werd gebracht door professor **Bart Preneel**, Professor, KU Leuven, COSIC-onderzoekscentrum.

« One key takeaway is the inherent political nature of architecture. The imperative to avoid single points of trust, which could become single points of failure, underscores the need for robust and decentralized systems with local processing. If data is collected centrally, it should be protected by encryption and processing should also perform in the encrypted domain using the latest cryptographic techniques. »

Deelname aan de werkzaamheden van de EDPB – richtsnoeren inzake “anonimisering” en “pseudonimisering”

In 2024 heeft de Autorisatie- en Adviesdienst zijn medewerking voortgezet aan het opstellen van richtsnoeren van de EDPB (het Europees Comité voor gegevensbescherming) betreffende de herziening en actualisering van aanbevelingen en goede praktijken op het gebied van technieken voor het anonimiseren van persoonsgegevens. De Autorisatie- en Adviesdienst heeft ook meegewerkt aan de werkzaamheden op het gebied van de richtsnoeren voor pseudonimisering.

In de context waarin de regels van de AVG aanzienlijke beperkingen opleggen aan elk ontwerp waarbij persoonsgegevens worden verwerkt (bv. vereiste van minimale gegevensverwerking of evenredigheid van de verwerkte gegevens), wil de Autorisatie- en Adviesdienst meezoeken naar oplossingen door na te denken over technieken om de uitvoering van ontwerpen die de verwerking van geanonimiseerde en gepseudonimiseerde gegevens omvatten, te vergemakkelijken.

Deze kwesties staan ook centraal in de bijdrage van de Autorisatie- en Adviesdienst aan de transversale prioriteit “slimme steden”, die door de GBA is vastgesteld en die in 2024 heeft geleid tot een colloquium en een verslag.

Verwezenlijkingen in cijfers

In 2024 heeft de AAD **310 adviezen** (waaronder 118 inhoudelijke adviezen en 192 standaardadviezen) gepubliceerd over normatieve en regelgevende ontwerp teksten die in 2023 en 2024 zijn ingediend. Het aantal adviezen is niet altijd indicatief voor de geleverde adviesarbeid, die afhangt van de aard en de omvang van de norm die voorgelegd wordt ter advies. Talrijke adviezen hadden betrekking op substantiële wetsontwerpen die een groot aantal opmerkingen vereisten in termen van geleverde pagina's (zoals Advies nr. 24/2024 van 18 maart 2024 tot wijziging van de wet betreffende de oprichting en organisatie van een federale dienstintegrator). De Autorisatie- en Adviesdienst heeft **294 adviesaanvragen ontvangen** over ontwerpen van wet- en regelgeving: een recordaantal gelijktijdige aanvragen tussen januari en juni 2024, met een piek van 73 adviesaanvragen die in maart moesten worden

gelezen en gesorteerd, gevolgd door een rustigere periode vanaf juli, waarin een brochure over de adviespraktijk van de AAD (algemene wetgevingsaanbeveling) en een nieuwe aanbeveling over direct marketing konden worden opgesteld. Na de afsluiting van de parlementaire werkzaamheden, vanaf juli, heeft de Dienst als structurele begeleidingsmaatregel voor de aanvragers een brochure opgesteld over de adviespraktijk van de AAD (algemene wetgevingsaanbeveling), evenals een nieuwe aanbeveling inzake Direct Marketing.

In 2024 heeft de AAD **een algemene aanbeveling uit eigen beweging alsook een autorisatie gepubliceerd.**

Type dossier	Resultaat	Aantal
Advies	Status: gepubliceerd	310
Aanbeveling	Status: gepubliceerd	1
Autorisatie	Status: gepubliceerd	1
Totaal		312

Inspectiedienst

De wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de WOG")⁶ omschrijft de inspectiedienst vrij summier als "het onderzoeksorgaan van de Gegevensbeschermingsautoriteit". Concreet betekent dit dat de inspectiedienst belast is met het onderzoeken van klachten over en aanwijzingen van inbreuken op de Europese en Belgische wetgeving inzake persoonsgegevens waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna "de AVG")⁷.

De inspectiedienst werd ook in 2024 geleid door inspecteur-generaal Peter Van den Eynde en is samengesteld uit inspecteurs. De inspecteurs hebben verschillende profielen (auditors, experts informatieveiligheid en juristen) zodat een multidisciplinaire benadering mogelijk is. Op die manier kunnen zowel technische, organisatorische als juridische aspecten onderzocht worden.

De inspectiedienst oefent op een onafhankelijke, planmatige, professionele, efficiënte en discrete wijze haar controle activiteiten uit d.m.v. (niet-) periodieke monitoring en thematische inspectieopdrachten op (inter)nationale verwerkingen in de publieke en private sector. Dit gebaseerd op en rekening houdend met de relevante risico's onder de AVG en aanverwante wet- en regelgevingen op de gegevensbescherming (bvb. camerawetgeving).

De inspectiedienst beschikt over een uitgebreid arsenaal aan onderzoeksmogelijkheden. Om een dossier te onderzoeken kunnen de inspecteur-generaal en de inspecteurs indien zij dat nodig achten conform de WOG:

⁶ Wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit. U kan deze tekst raadplegen via de volgende link:

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2017/12/03/2017031916/justel>

⁷ Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG. U kan deze tekst raadplegen via de volgende link: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>.

- personen identificeren;
- personen verhoren;
- een schriftelijke bevraging houden;
- onderzoeken ter plaatse voeren;
- informaticasystemen raadplegen en de gegevens die ze bevatten kopiëren;
- informatie elektronisch raadplegen;
- goederen of informaticasystemen in beslag nemen of verzegelen;
- de identificatie van de abonnee of de gewoonlijke gebruiker van een elektronische communicatiedienst of van het gebruikte elektronisch communicatiemiddel vorderen.

De WOG werd midden 2024 grondig aangepast met ook gevolgen voor de inspectiedienst. Zo wordt nu uitdrukkelijk voorzien in het nieuwe RIO dat de inspectiedienst in beginsel multidisciplinair is samengesteld en onder meer bestaat uit juridische, audit of ICT profielen net om de uitdagingen en de diversiteit van de dossiers het hoofd te kunnen bieden.

Aangezien de manier van het opstarten van een dossier niet meer wordt vermeld in de WOG zelf diende de saisine van de inspectiedienst in het RIO te worden opgenomen. Dit gaf de opportuniteit om de aanhangigmaking aan te passen aan de bestaande noden. Het nieuwe RIO voorziet nu in volgende mogelijkheden van aanhangigmaking:

- door het directiecomité in bepaalde gevallen;
- door een rechterlijke instantie of een administratieve toezichthouder;
- wanneer de geschillenkamer in het kader van een klacht beslist dat een (aanvullend) onderzoek nodig is;
- door de geschillenkamer indien zij vragen heeft over de concrete opvolging van één van haar beslissingen;
- door de eerstelijnsdienst in bepaalde gevallen;
- uit eigen beweging, wanneer het algemeen secretariaat een gegevenslek onder de aandacht van de inspectiedienst brengt;
- uit eigen beweging, wanneer zij aanwijzingen vaststelt van het bestaan van een praktijk die aanleiding kan geven tot een inbreuk op de grondbeginselen van de bescherming van de persoonsgegevens, in het kader van de WOG en van de wetten die bepalingen bevatten inzake de bescherming van de verwerking van persoonsgegevens;
- uit eigen beweging, wanneer zij een thematisch onderzoek wenst uit te voeren onder andere in het kader van zijn beheersplan of van het strategisch plan van de GBA.

In een aantal van bovenvermelde gevallen staat het de inspectiedienst vrij om al dan niet effectief de “*melding*” op te pikken en een dossier te openen dit in functie van een aantal variabelen, zoals bv. de werklust en de bepaalde prioriteiten.

Ook wordt ondertussen de auditbevoegdheid van de inspectiedienst in het kader van het zogenaamde Schengencontentieux expliciet vermeld, net om te erkennen dat deze opdracht een belangrijk onderdeel vormt van het takenpakket van de inspectiedienst en bovendien een materie vormt die op Europees niveau alleen maar aan belang blijft winnen gelet op de creatie van nieuwe grootschalige databanken waarbij er ook steeds sprake is van een zekere interoperabiliteit.

De klokkenluiderswet⁸ voorziet een aanvulling op de onderzoeksbevoegdheid van de WOG. Externe meldingen die onder de klokkenluidersregeling vallen kunnen door de inspectiedienst onderzocht worden hetzij ze rechtstreeks worden ingediend bij de inspectiedienst hetzij via een overdracht van een melding bij de Federale ombudsman⁹ aan de inspectiedienst en dit naar aanleiding van een tot stand gekomen samenwerkingsprotocol¹⁰ tussen de Federale ombudsman en de GBA.

Er werd in het verleden ook een Charter van de inspectiedienst uitgewerkt dat periodiek wordt bijgewerkt op basis van nieuwe praktijken en inzichten (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/charter-van-de-inspectiedienst.pdf>). Dit charter wil het grote publiek en iedereen die in aanraking komt met de inspectiedienst informeren over het concrete verloop van een inspectie, de verschillende mogelijke onderzoekshandelingen van de inspectiedienst en de verdere gevolgen ervan.

In het algemeen merkt de inspectiedienst op (zie ook verder bij de cijfers) dat dossiers complexer worden, niet alleen inhoudelijk, maar ook op procedureel vlak. Na enkele jaren praktijkervaring krijgt de inspectiedienst van tijd tot tijd de opmerking dat de hoeveelheid gestelde vragen niet altijd proportioneel lijkt in verhouding tot het dossier of dat de vragen zeer algemeen zijn. Hier werd reeds in detail op ingegaan in het vorige jaarverslag.

De vragen dienen zoals eerder gezegd niet alleen het onderzoek van een dossier “*ten laste*” maar kunnen ook sensibiliserend werken naar diezelfde verwerkingsverantwoordelijke of verwerker. Vragen kunnen deze toelaten om reeds tijdens het onderzoek een aantal aanpassingen te doen. Op die manier wordt de verantwoordelijke of verwerker uitgenodigd om grondig na te denken over allerhande aspecten van zijn verwerkingen en kan hij meer precies beoordelen of zijn werkwijze wel of niet conform de AVG is (zijn) en desgevallend bijsturen.

Het al dan niet proportionele karakter van de hoeveelheid vragen is bovendien niet altijd van in het begin van een dossier vast te stellen. De inspectiedienst werkt bovendien niet met een “vaste” aanpak van dezelfde vragen voor alle dossiers maar dient vaak geval per geval de context van de verwerking in te schatten teneinde haar verder onderzoek te kunnen oriënteren. In het verleden heeft dit enkele malen geleid tot het in vraag stellen van de scope van het onderzoek in concrete dossiers (het zogenaamde in en out of scope gehalte van een onderzoek). In dit kader werd soms de commentaar gegeven dat dit zou neigen naar een zogenaamde “fishing expedition”. De inspectiedienst is echter van oordeel dat deze discussie niet meer relevant is, niet alleen wegens hetgeen hier vermeld is (en in het vorige jaarverslag) maar ook wegens de rechtspraak van het Marktenhof. In dat kader en omdat in 2024 de discussie soms nog opduikt, wenst ze het arrest “NMBS” van het Marktenhof

⁸ Wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of het nationaal recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector. U kan deze tekst raadplegen via de hyperlink

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2022/11/28/2022042980/justel>

⁹ De federale Ombudsman - Centrum Integriteit, Leuvenseweg 48 bus 6 te 1000 Brussel, integriteit@federaalombudsman.be, <https://www.federaalombudsman.be/nl>

¹⁰ Gepubliceerd op

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/samenwerkingsprotocol-inzake-de-behandeling-van-externe-meldingen-van-inbreuken.pdf>

nogmaals in herinnering te brengen daterend van 14 juni 2023, 2022/AR/723¹¹). In dit arrest stelde het Marktenhof: *“Bedrijven... moeten er zich echter van bewust zijn dat één bepaald incident (...) aanleiding kan geven tot een integrale inspectie en substantiële controle van de AVG-naleving van een onderneming of organisatie, die op zijn beurt dan weer kan leiden tot sancties wegens de niet-naleving van bepaalde AVG-verplichtingen, die initieel niet de trigger waren van de inspectie”*.

De toenemende impact van artificiële intelligentie

De toenemende impact van artificiële intelligentie (AI) op de verwerking van persoonsgegevens vereist een verscherpte aandacht voor de AVG-compliance van AI-informatiesystemen.

De inspectiedienst heeft in 2024 diverse dossiers opgestart die betrekking hebben op AI. Voorbeelden hiervan zijn meer traditionele AI-toepassingen (zoals algoritmes die getraind zijn op persoonsgegevens om een bepaalde situatie te gaan voorspellen) en Large Language Models (LLM's) die vaak worden gebruikt in informatieve en entertainmentcontexten en via chatgesprekken persoonsgegevens verwerken.

De inspectiedienst besteedt in haar onderzoeken van AI-systemen specifiek aandacht aan de basisbeginselen van de AVG, die vanzelfsprekend eveneens voor AI-systemen gelden. Een cruciaal aspect is de rechtmatige grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens, waarbij de inspectiedienst onderzoekt of er een geldige rechtsgrond is. Daarnaast zoomt de inspectiedienst inzake AI-systemen vaak in op de vraag of de principes van transparantie, dataminimalisatie en doelbinding voldoende worden nageleefd, en of de rechten van betrokkenen (zoals het recht op inzage, rectificatie en verwijdering) voldoende gerespecteerd worden. Hierbij is de dataminimalisatie een bijzonder aandachtspunt, aangezien AI-systemen typisch gebruik maken van omvangrijke datasets om hun modellen te trainen en te laten functioneren. De inspectiedienst neemt dit aspect dan ook nauwlettend onder de loep. Verder onderzoekt de inspectiedienst of er passende technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens te waarborgen. De inspectiedienst baseert zich hierbij op de AVG en de relevante richtlijnen van de EDPB.

Het domein van AI-technologie is een uitstekend voorbeeld waar de multidisciplinaire aanpak van de inspectiedienst tot zijn recht komt. Een effectieve beoordeling vereist immers de combinatie van juridische expertise (AVG, EDPB-guidelines, jurisprudentie van het Hof van Justitie), conceptuele kennis inzake ICT (algoritmes, neurale netwerken, LLM's, etc.) en audit/compliance-vaardigheden.

Het verhoor als onderzoeksmaatregel

Artikel 66 van de WOG somt verschillende bevoegdheden van de Inspectiedienst op. Eén van de mogelijkheden betreft het verhoren van personen. De inspectiedienst probeert deze maatregel meer en meer in te zetten en ook in 2024 werd een verhoor in verschillende dossiers gehanteerd.

¹¹ Pagina's 29 en 30 van het arrest gepubliceerd op <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/arrest-van-14-juni-2023-van-het-marktenhof-ar-723.pdf>.

De dienst merkt immers dat de klassieke “desk review” (met name het versturen van de klassieke brieven met vragen) op bepaalde momenten tegen haar limieten loopt. Ondanks de medewerkingsplicht (die ook strafrechtelijk sanctioneerbaar is) merkt de inspectiedienst op dat in bepaalde gevallen die (rappel)brieven genegeerd worden of niet altijd volledig beantwoord worden, wat onder meer tijdverlies als gevolg heeft.

Een verhoor is dan ook dikwijls geschikt om meteen meer gedetailleerde informatie te verkrijgen in plaats van in te gaan op (te) oppervlakkige of ontwijkende antwoorden door het starten van een nieuwe vragenronde. In dat verband is een verhoor ook interessant om de betrokkene te confronteren met bepaalde reeds gemaakte vaststellingen of (belastende) verklaringen van andere personen die betrokken zijn in het concrete onderzoeksdossier.

Dit betekent echter niet dat een verhoor steeds moet volgen als een andere onderzoeksmethode zou uitgeput zijn. Hoewel dit in de praktijk op dit moment regelmatig op die manier aangepakt wordt, valt ook niet uit te sluiten dat in bepaalde dossiers een verhoor in een vroege fase kan plaatsvinden, al is het maar om een zeker verrassingseffect te bekomen.

Tot op heden valt het ook op dat de verhoorde persoon binnen de structuur van de verwerkingsverantwoordelijke verschillende rollen kan hebben. Zo zijn al CEO's de revue gepasseerd, maar ook (oud) bestuurders of zelfs DPO's. Wat die laatste categorie betreft is het in beginsel niet de bedoeling om de DPO bij het verhoor persoonlijk te viseren maar wordt die desgevallend verhoord omdat hij natuurlijk binnen de structuur van de verwerkingsverantwoordelijke een centrale rol heeft wat de kennis betreft van de concrete verwerkingen van persoonsgegevens en eventuele procedures hieromtrent. Tenslotte zijn ook al verwerkers bij een verhoor gepasseerd. Het valt ook niet uit te sluiten naar de toekomst toe dat een klager zou kunnen worden verhoord indien dit passend lijkt om de bezwaren in hun context te kunnen plaatsen. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat de indruk bestaat dat de klager vragen ontwijkt en dient te worden nagegaan of het risico bestaat dat de verwerkingsverantwoordelijke later in de procedure (voor de geschillenkamer) de klager van rechtsmisbruik zou kunnen beschuldigen, wat door de geschillenkamer dan afdoende moet kunnen worden beoordeeld. Zo kon reeds worden vastgesteld dat een klager verzwijgt dat zijn bezwaren kaderen in een voormalige arbeidsrelatie die in zijn nadeel werd opgezegd omwille van een gedocumenteerde dringende reden door de ex-werkgever tegen wie later klacht werd ingediend.

De ervaringen voor de inspectiedienst bij een verhoor zijn positief te noemen. Het verhoor blijkt vaak een effectieve onderzoeksmethode die toegevoegde waarde heeft. Een oproeping tot verhoor kan enige druk bij de verhoorde kan leggen om concrete antwoorden te verkrijgen in de onderzoeksdossiers. De informatie die bekomen wordt is vaak rijker en gedetailleerder dan via de klassieke bevraging.

Belangrijk om te vermelden is ook dat dat het verhoor door de verhoorde zelf niet noodzakelijk als negatief wordt ervaren. Los van het intensieve karakter van een verhoor werd al meermaals het meer persoonlijke karakter van de ontmoeting op prijs gesteld ten opzichte van het soms meer onpersoonlijke karakter van het sturen van brieven. Ook de dynamiek van het in detail kunnen antwoorden/uitleggen en uitklaren van eventuele misverstanden wordt vaak als positief ervaren.

Ook wenst de inspectiedienst te benadrukken dat het verhoor steeds wordt ingezet als instrument ten behoeve van de waarheidsvinding en dit zowel à charge/ten laste, als à décharge/ten ontlaste van de gecontroleerde entiteit of entiteiten. Daarbij kan overeenkomstig art. 74 WOG “eenieder” worden ondervraagd van wie het verhoor

door de inspectiedienst noodzakelijk wordt geacht. Een oproeping tot verhoor dient door de opgeroepen persoon dus niet bij voorbaat te worden beschouwd als een beschuldiging van eender welke inbreuk op het gegevensbeschermingsrecht aan zijn of haar adres en heeft enkel de waarheidsvinding tot doel in een lopend onderzoek, waarin zij of hij wordt vermoed te beschikken over relevante informatie.

Gelet op de verschillende positieve ervaringen zal het verhoor naar de toekomst toe dan ook een nog meer centrale rol gaan innemen in de onderzoeksmethoden van de inspectiedienst.

De blijvende focus op de correcte werking van de DPO

De inspectiedienst wenst in het kader van dit jaarverslag nogmaals de nadruk te leggen op de centrale rol die de DPO inneemt. Het huidig strategisch plan van de GBA vermeldt duidelijk dat de rol van de DPO een prioriteit vormt voor de GBA en ook de concrete beheersplannen van de inspectiedienst zelf hebben steeds aandacht gegeven aan het concrete functioneren van de DPO gelet op zijn sleutelrol.

Nochtans merkt de inspectiedienst op dat (zelfs jaren na de inwerkingtreding van de AVG) er nog steeds problemen opduiken rond de rol en het functioneren van de DPO. Deze vaststelling rechtvaardigt de blijvende prioriteit van de Inspectiedienst voor dit thema.

Elk dossier en elke verwerkingsverantwoordelijke is anders wat maakt dat de identificatie van die concrete verwerkingsverantwoordelijke (en zijn structuur) en zijn DPO in de praktijk steeds geval per geval moet worden onderzocht.

De inspectiedienst merkte reeds op dat er verschillende vaststellingen te maken zijn rond de mogelijke werking van de DPO. Ten eerste zien we de “echte” DPO’s die hun rol correct kunnen opnemen, ten tweede de “slechte” DPO’s waar bv. de rol vermengd wordt met andere rollen binnen de structuur van de verwerkingsverantwoordelijke die een belangenconflict kunnen geven. Een voorbeeld is in dat verband de DPO die ook marketingverantwoordelijke is of compliance verantwoordelijke. Tenslotte zijn er de zogenaamde “*privacy professionals*”¹², personen die effectief nuttig werk kunnen leveren maar niet noodzakelijk de formele rol van DPO aannemen in het belang van de betrokkene die wordt gevisieerd door de verwerkingen, maar eerder de zakelijke belangen van de verwerkingsverantwoordelijke moeten behartigen (bvb bedrijfsjuristen). Zij kunnen daarom ook niet als DPO worden gecatalogeerd.

De inspectiedienst wenst hier ook meteen de kanttekening te maken dat het niet correct functioneren van de DPO niet te wijten is aan de DPO zelf (een uitzondering niet nagelaten) maar dat dikwijls de DPO onvoldoende ruimte krijgt van de verwerkingsverantwoordelijke om zijn rol correct op te nemen. In dat verband blijft het zelfs na al die jaren voor de inspectiedienst van belang om op dat vlak naast haar inspectieopdracht ook zogenaamd sensibiliserend te werken naar de verwerkingsverantwoordelijken toe zodat de DPO niet alleen op papier “bestaat”

¹² Zie pagina 6, voetnoot 11 van Guidelines WP 243 rev 0.1 van de Groep 29 laatst herzien op 5 april 2017, gepubliceerd op http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44100, overgenomen door de EDPB met ingang van 25 mei 2018, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/data-protection-officer_en

maar ook in de praktijk de blijvende prioriteit wat zelfs in onderzoeksdossiers behandeld in 2024 (nog steeds) niet evident bleek.

De inspectiedienst haar blijvende aandacht voor dit thema, zelfs in 2024 is dan ook terecht en duidelijk ingegeven door de bekommernis dat DPO's zo goed als mogelijk hun rol kunnen (blijven) spelen. In dat verband heeft de inspectiedienst ook (weer) de volgende vaststellingen gedaan in 2024 (zonder limitatief te willen zijn):

- de DPO werd niet altijd (waar dit verplicht was) aangesteld en/of aangemeld
- de DPO werd niet steeds correct vermeld op bijvoorbeeld de website van de verwerkingsverantwoordelijke of in de privacy policy,
- de DPO heeft niet altijd voldoende kennis zoals vereist door de AVG en krijgt niet altijd de mogelijkheid om die kennis verder te ontwikkelen,
- de DPO neemt soms nog andere (niet altijd compatibele) rollen op,
- de DPO krijgt niet altijd voldoende tijd en middelen om zijn rol en functioneren correct uit te oefenen,
- de DPO wordt niet altijd (op tijd) betrokken door de diensten van de verwerkingsverantwoordelijke bij de afhandeling van bezwaren door de betrokkenen of projecten of aspecten die te maken hebben met een verwerking van persoonsgegevens.

Verwezenlijkingen in cijfers

- 131 nieuwe dossiers bij de inspectiedienst aanhangig gemaakt door de geschillenkamer. Deze dossiers zijn afkomstig van inkomende klachten. Enkele bemerkingen bij de behandelde dossiers:
 - Een eerste gegeven is het grote verschil van dossiers die via de geschillenkamer bij de inspectiedienst zijn beland: in 2023 70 en in 2024 131. Dit valt deels te verklaren door het feit dat in enkele dossiers er meerdere klachten over hetzelfde onderwerp werden ingediend.
 - Aangezien een website dikwijls een visitekaartje is voor de verwerkingsverantwoordelijke en een eerste toegang vormt tot diezelfde verwerkingsverantwoordelijke blijft de inspectiedienst aandacht hebben voor een voldoende kwalitatieve privacyverklaring en het daaruit volgend gegevensbeschermingsbeleid. Bijhorend blijft het ook een prioriteit om na te gaan op welke manier er wordt omgegaan met cookies en tracking. Het valt de inspectiedienst hierbij op dat er nog regelmatig door verwerkingsverantwoordelijken dient bijgestuurd te worden op het gebied van het gebruik van de toestemmingsvereiste voor niet strikte noodzakelijke cookies. Ook de plaatsing van deze cookies en het faciliteren van de keuzes gebeurt niet altijd op transparante en duidelijke wijze (bvb gebruik van kleur).
 - Het thema direct marketing blijft ook voldoende aandacht opeisen. Deze verwerkingen kunnen vergeleken worden met een ijsberg waar de impact van het deel boven de waterlijn op zich niet altijd even grote problemen lijkt te geven, maar vooral het minder transparante deel onder de waterlijn (bvb profilering, bronnen voor prospectie,...) bij nader onderzoek de nodige aandacht blijft opeisen van de inspectiedienst. In dat kader neemt vooral de problematiek van zogenaamde “data brokers” een centrale positie in, waarbij niet alleen de correcte grondslag maar ook de nodige transparantie naar de betrokkene toe in (onder meer) de privacy policy de nodige aandacht vergen.

- 5 nieuwe dossiers bij de inspectiedienst aanhangig gemaakt door het directiecomité.
- 21 nieuwe dossiers door de inspectiedienst op eigen initiatief opgestart (inclusief 7 klokkenluidersmeldingen die rechtstreeks werden aangebracht via het inspectie e-mailadres).
- Desondanks de werklast (door het aantal te behandelen klachten) heeft de inspectiedienst effectief in 2024 opnieuw geprobeerd om het pro-actieve deel van haar onderzoeken te verhogen en meer dossiers op eigen initiatief trachten te openen. In 2024 werden 2 voorlopige maatregelen opgelegd. De eerste handelde over een gemeente die camerabewaking had geïnstalleerd om sluipverkeer tegen te gaan (en hieraan ook een ganse verwerking had gekoppeld rond vergunningen voor nummerplaten om in de desbetreffende zone zich te mogen begeven). De tweede betrof het opleggen aan een verwerker van een voorlopige maatregel waarbij een kopie van een IT toepassing met bijhorende databank werd genomen om nadien toegang te kunnen krijgen tot de desbetreffende gegevens. Deze laatste maatregel kende gelijkenissen met hetgeen in het concurrentierecht bekend staat als een “litigation hold”.
- Hoewel het aandeel “externe klokkenluidersmeldingen beperkt blijft (in 2023 6 en in 2024 7) blijft het opvallen dat (sinds het generieke e-mailadres van de inspectiedienst bekend gemaakt is op de website van de GBA) er vele mails toekomen die eigenlijk kunnen gekwalificeerd worden als een “onterechte melding” waarbij het opvalt dat het merendeel van de meldingen niet vallen onder de klokkenluiderswetgeving. In 2024 ontving de inspectiedienst in dat verband 51 van dergelijke mails die telkens onderzocht dienden te worden. Samengevat komt het er op neer dat het in deze 51 gevallen niet handelde over een klokkenluidersmelding (meestal omdat er geen zogenaamde “professionele link” bestond) of omdat men eigenlijk een (informatie)vraag stelde of een klacht wou indienen. Dit terwijl hiervoor specifieke procedures in de WOG vermeld zijn en de inspectiedienst eerder optreedt als een soort van 2de lijnsdienst.

Hieronder kan een tabel teruggevonden worden met meer cijfermateriaal. Het valt op dat de instroom van nieuwe dossiers in 2024 op haar hoogste peil lag. Enkele opmerkingen hieromtrent:

- Het aantal vermelde dossiers betreft enkel het “*inspectiewerk*”. Zoals reeds eerder vermeld verricht de inspectiedienst ook audits die aan belang blijven toenemen wat ook druk zet op het aantal mogelijk te behandelen inspectiedossiers. Verschillende inspecteurs dienen immers hun tijd te verdelen tussen dit auditwerk en de inspectieopdrachten – een daling van de cijfers laat dan ook toe om meer tijd in dergelijke audits te steken (vanuit Europa merkt de inspectiedienst immers ook op dat nieuwe wetgeving dergelijke verhoogde aandacht vereist);
- De inspectiedienst telde (pas) op het einde van 2024 13 inspecteurs, waarvan ondertussen 3 een specifiek ICT profiel hebben. Deze profielen ondersteunen in hoofdzaak de andere collega’s aangezien het een trend is dat de meeste onderzoeken zowel een juridisch als een technisch component in zich hebben. Dergelijke specifieke technische onderzoeken vergen de nodige tijd.. Ondertussen hebben deze ICT inspecteurs ook al op zelfstandige basis dossiers behandeld aangezien er ook dossiers behandeld worden die hoofdzakelijk uit een technisch component bestaan; Tenslotte dienen de puur technische vaststellingen ook ten behoeve van de betrokken partijen en de geschillenkamer steeds in het eindverslag te worden “vertaald”, dit wil zeggen uitgelegd en gekwalificeerd in juridische termen en artikelen van de AVG of dataproctiewetgeving (bvb cookies)

■ het werken in de diepte laat de inspectiedienst toe om naar de geschillenkamer en de verwerkingsverantwoordelijke toe kwalitatief betere verslagen af te leveren die aanleiding geven tot minder en vermijdbare (inhoudelijke) betwistingen voor het Marktenhof. Meer gerichte confrontaties van de verwerkingsverantwoordelijke tijdens het onderzoek met bevindingen in technische verslagen of verslagen met vaststellingen van websites zorgt voor beter gemotiveerde en minder betwistbare vaststellingen voor de geschillenkamer en het Marktenhof. Het meer gericht zijn op kwalitatieve onderzoeken in plaats van de hoeveelheid aan onderzoeken spaart ook tijd en middelen uit. Het is ook een meer proportionele aanpak van de middelen doordat wordt ingezet op een hogere “return on investment” waarbij het risico op fouten wordt beperkt.

■ In 2024 had de inspectiedienst 76% afgesloten dossiers. Hoewel een lange(re) behandelingstermijn niet kan uitgesloten worden wegens verschillende redenen, verdient het zoveel als mogelijk de voorkeur om dossiers niet te lang te laten aanslepen. Door enerzijds minder dossiers te moeten behandelen, door de opbouw van ervaring/professionalisme en meer gerichte seponeringen kan dit percentage voldoende hoog gehouden worden.

■ 2024 was het eerste jaar waarin er meer Franstalige dossiers dan Nederlandstalige dossiers werden behandeld. Het valt te bekijken of deze trend eenmalig is of zal blijven aanhouden, aangezien in 2024 meerdere Franstalige klachten werden ingediend in eenzelfde zaak en dit mogelijks de cijfers heeft beïnvloed maar het is dus te vroeg om hierover verdere conclusies te trekken.

■ Het percentage van dossiers aanhangig gemaakt door de inspectiedienst zelf blijft voorlopig nog beperkt hoewel dit wel jaar na jaar voorzichtig stijgt. De inspectiedienst blijft immers bij haar voornemen om het aandeel pro-actieve dossiers op te trekken maar hiervoor blijft ze afhankelijk van de instroom van klachten via de geschillenkamer welke nog steeds de nodige werklast blijven genereren. Niettemin, zoals ook in het vorig jaarverslag meegedeeld blijft de inspectiedienst inzetten op een hogere seponeringsgraad niet alleen voor technische redenen, maar ook in het kader van zogenaamde beleidssepots. In afwachting van een mogelijke wettelijke verankering van mogelijke “ingebrekestellingen” (zoals bv. de CNIL als mogelijkheid heeft of Nederland met haar “normoverdragende brieven”, probeert de inspectiedienst nog steeds conform het huidige strategische plan te werken aan meer AVG conformiteit. Voor meer informatie kan verwezen worden naar het jaarverslag 2023 (zie de titel “(Eerste) ervaringen na het meer inzetten op seponeringen” op p. 47).

Daarnaast werden in 2024 ook enkele ad hoc opdrachten uitgevoerd die betrekking hadden op deelname aan internationale werkgroepen m.b.t. verwerkingen voor VIS en Eurodac en het uitwerken van audit en inspectiemethodologieën. Deze specifieke opdrachten werden niet toegevoegd aan onderstaande tabel:

Dossiers		Aanhangigmaking				Resultaat			Taal		Information		
		GK	DIRCO	INS	Med	Afgesloten	Eigen sepot	Lopende	FR	NL	Intern.	Één-loket	Klokken-luiders
2018	70	67	2	1		70	30	0	20	50	12	1	0
2019	86	67	11	8		86	13	0	33	53	13	2	0
2020	153	129	17	7		149	29	4	75	78	7	0	0
2021	147	134	9	4		140	32	7	62	85	6	0	0
2022	102	87	9	6		88	42	14	36	66	8	0	0
2023	86	70	1	13	2	56	45	30	40	46	3	0	6
2024	157	131	5	21	0	23	20	134	92	65	9	1	7
Total	801	685	54	60	2	612	211	189	358	443	58	4	13

(Opm. De gegevens van voorgaande jaren werden verder lichtjes aangepast. Sommige dossiers worden op het jaareinde aanhangig gemaakt en kunnen daardoor anders berekend zijn waardoor kleine correcties in de statistiek noodzakelijk zijn om de weergave bij te stellen).

Aan het einde van het onderzoek stelt de betrokken inspecteur in samenspraak met de inspecteur-generaal een verslag op dat bij het dossier wordt gevoegd. In het verslag worden naast de gebruikte onderzoeksmogelijkheden, de vaststellingen van de inspectiedienst en de beslissing van de inspecteur-generaal vermeld.

De inspecteur-generaal kan rekening houdend met de vermelde vaststellingen één van de volgende beslissingen nemen:

- het dossier overmaken aan de voorzitter van de geschillenkamer;
- het dossier overmaken aan de procureur des Konings wanneer de feiten een strafrechtelijke inbreuk kunnen vormen;
- het dossier seponeren;
- het dossier overmaken aan een gegevensbeschermingsautoriteit van een andere staat.

Tijdens de inspectiefase geldt het geheim van het onderzoek waardoor de inspectiedienst dus in het algemeen weinig of niet kan communiceren over lopende dossiers.

De inspectiedienst blijft in de loop van haar onderzoek vaak diverse vragen van de betrokken partijen (klagers en advocaten) ontvangen. Deze vragen betreffen de status en/of het verloop van een onderzoek, een vraag om overleg tijdens de duur van het onderzoek, het in vraag stellen van de nochtans in de WOG voorziene mogelijkheid voor de inspectiedienst om zaken verder te onderzoeken dan is bepaald in de klacht.

Herhaaldelijk heeft de inspectiedienst in antwoord op deze diverse vragen moeten wijzen op artikel 67 § 4 van de WOG¹³ die bepaalt dat het inspectieonderzoek geheim is tot het moment van de neerlegging van het verslag van de inspecteur-generaal bij de geschillenkamer.

¹³ Versie met ingang van 1 juni 2024.

Om bepaalde van deze courante vragen op te vangen op een transparante en consistente wijze werden deze behandeld in het publiek charter van de inspectiedienst dat periodiek wordt bijgewerkt¹⁴. De inspectiedienst doet een oproep aan de rechtszoekende om dit document door te nemen omdat dit op een bondige en niet technische wijze uitlegt wat wel en wat niet kan/moet verwacht worden van een inspectie(onderzoek).

Geschillenkamer

De Geschillenkamer in vogelvlucht

De Geschillenkamer (GK) is het administratief geschillenorgaan van de GBA (artikel 32 van de WOG). Zij heeft tot taak handhavend op te treden in zaken die haar worden voorgelegd, op grond van een klacht van een burger of naar aanleiding van een inspectie op eigen initiatief van de GBA.

Ook behandelt de Geschillenkamer zaken die aan de GBA worden voorgelegd door autoriteiten van EU-lidstaten in het kader van het door de AVG ingestelde éénloketmechanisme, waarbij de GBA leidende autoriteit of betrokken autoriteit is. De Geschillenkamer beschikt in dit verband over een aantal instrumenten: corrigerende maatregelen en administratieve geldboeten. De procedure voor de Geschillenkamer vindt plaats met inachtneming van de beginselen van het procesrecht. De Geschillenkamer is een toezichthoudend orgaan, maar de procedure lijkt op een gerechtelijke procedure, met name met een beslissing na een uitwisseling van conclusies tussen de partijen en vaak ook na een hoorzitting.

Beslissingen

Data broker

In januari 2024 legde de Geschillenkamer een boete van in totaal 174 640 euro op aan Black Tiger Belgium (voorheen Bisnode Belgium), een bedrijf dat gespecialiseerd is in big data en gegevensbeheer, wegens verschillende inbreuken op de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Tot de vastgestelde schendingen behoorden een gebrek aan transparantie in de gegevensverwerking, het niet verstrekken van proactieve en individuele informatie aan betrokkenen, onvoldoende reacties op verzoeken om inzage van personen en lacunes in het register van verwerkingsactiviteiten.

Black Tiger Belgium rechtvaardigde de verwerking van zijn gegevens op grond van gerechtvaardigd belang, een rechtsgrond die het gebruik van gegevens zonder directe toestemming toestaat, op voorwaarde dat dit geen afbreuk doet aan de rechten van de betrokkenen. Het bedrijf beheerde twee grote databanken die werden gevoed door verschillende externe bronnen, zoals de Kruispuntbank van ondernemingen en andere openbare en particuliere databanken. Het doel was zijn klanten diensten aan te bieden voor het aanleveren en verbeteren van gegevens, met name met het oog op het corrigeren, verrijken of bijwerken van hun bestanden.

¹⁴ Versie 1.5 met ingang van december 2024 beschikbaar op <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/charter-van-de-inspectiedienst.pdf>

15 jaar lang heeft Black Tiger Belgium deze gegevens verzameld en gebruikt zonder de betrokkenen rechtstreeks te informeren. Zij hadden er dus geen idee van dat hun gegevens werden verwerkt en dat ze hun rechten konden uitoefenen. Dit gebrek aan transparantie was des te problematischer omdat de gegevens werden gebruikt voor profilering, waardoor de klanten van Black Tiger individuen konden beoordelen of categoriseren zonder dat zij hiervan op de hoogte waren.

De Geschillenkamer oordeelde dat dit in strijd was met de AVG. Zij concludeerde dat het rechtmatige belang dat Black Tiger aanvoerde niet voldoende was om het niet verstrekken van duidelijke en proactieve informatie aan de betrokkenen te rechtvaardigen. Met andere woorden, het bedrijf had iedere betrokkene moeten informeren en de mogelijkheid moeten geven om deze verwerking te weigeren. Door dit niet te doen, schond het bedrijf het transparantiebeginsel.

De GBA legde daarom sancties op, waaronder het stopzetten van de dienst B2B "Data Quality" zolang de betrokkenen niet individueel en proactief werden geïnformeerd over het gebruik van hun gegevens en hun recht van bezwaar, en een boete van 174 640 euro. Bovendien verbood de GBA de verwerking van gegevens van personen zonder contactgegevens, omdat er volgens haar geen geldige rechtmatigheidsgrond was voor de verwerking ervan.

Black Tiger heeft tegen deze beslissing beroep aangetekend bij het Marktenhof.

Trainen van een AI-model met persoonsgegevens

In 2024 onderzocht de Geschillenkamer het gebruik van persoonsgegevens voor het trainen van artificiële-intelligentiemodellen.

De klacht die aanleiding gaf tot beslissing 46/2024 betrof het gebruik van transactiegegevens van klanten van een bank om artificiële-intelligentiemodellen te bouwen om "gepersonaliseerde kortingen" aan te bieden aan klanten van die bank.

De Geschillenkamer was van mening dat het bouwen van artificiële-intelligentiemodellen een doel vormde dat verschillend was van het doel waarvoor de gegevens van banktransacties oorspronkelijk werden verwerkt. Er moest dus een rechtsgrond worden vastgesteld voor deze verdere verwerking van gegevens.

Na analyse oordeelde de Geschillenkamer dat het hergebruik van de gegevens voor het trainen van artificiële-intelligentiemodellen gebaseerd kon zijn op het gerechtvaardigde belang van de bank. Het nagestreefde doel, namelijk het bouwen van artificiële-intelligentiemodellen om gepersonaliseerde kortingen aan te bieden, werd gerechtvaardigd geacht. Verder werd de analyse van transactiegegevens essentieel geacht voor het bouwen van deze modellen, omdat er geen minder indringend alternatief mogelijk was. Ten slotte was de Geschillenkamer van mening dat het gebruik van de gegevens om de modellen te trainen in overeenstemming was met de redelijke verwachtingen van de klanten, vooral omdat de gegevens zoveel mogelijk werden geanonimiseerd en niet aan derden werden doorgegeven. De betrokkenen hadden ook de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen de verwerking. Op basis van deze elementen oordeelde de Geschillenkamer dan ook dat het belang van de bank zwaarder kon wegen dan de rechten en vrijheden van de betrokkenen. De klacht werd daarom afgewezen.

Met deze beslissing heeft de Geschillenkamer gezorgd voor meer duidelijkheid wat betreft de voorwaarden voor het gebruik van persoonsgegevens voor het bouwen en trainen van artificiële-intelligentiemodellen.

Online publicatie van vergoedingen van mandatarissen (Cumuleo)

De Cumuleo-beslissing van de Geschillenkamer is een goed voorbeeld van Europese samenwerking bij de behandeling van klachten over de bescherming van persoonsgegevens.

In dit geval werd een klacht ingediend bij de Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés ("CNIL"), die deze doorstuurde naar de GBA, die bevoegd was om de zaak tegen Cumuleo te behandelen. Cumuleo is een Belgische website die gespecialiseerd is in de publicatie van de mandaten en functies van openbare mandatarissen en hoge ambtenaren met het oog op transparantie voor het publiek.

De klager verzocht het bedrag van zijn professionele vergoeding van de website van Cumuleo te verwijderen. Cumuleo vond echter dat deze informatie van algemeen belang was en besloot daarom de gegevens op zijn website te laten staan.

De Geschillenkamer maakte een afweging tussen de belangen die op het spel staan: enerzijds de persoonsgegevens van de klager en anderzijds het recht op informatie van het publiek. Zij was van mening dat Cumuleo terecht had geweigerd deze gegevens te verwijderen, en benadrukte dat hun publicatie van groot belang was om het publiek in staat te stellen geïnformeerde keuzes te maken.

In het kader van de Europese samenwerking op het gebied van gegevensbescherming heeft de Geschillenkamer haar voorstel tot verwerping van de klacht aan de CNIL voorgelegd. De CNIL bekrachtigde de analyse en de redenering van de Geschillenkamer en nam vervolgens een beslissing waarin de argumenten van de GBA werden overgenomen. Deze aanpak illustreert de mechanismen voor samenwerking tussen gegevensbeschermingsautoriteiten binnen de Europese Unie.

Cookiebanners

In het kader van de prioriteiten van de GBA heeft de Geschillenkamer twee soortgelijke beslissingen genomen over cookiebanners. Er waren twee klachten ingediend door NOYB, een in Wenen gevestigde activistenvereniging voor gegevensbescherming, tegen RTL en Mediahuis. Deze twee bedrijven zijn verwerkingsverantwoordelijke van nieuwswebsites die in België veel worden geraadpleegd, zoals RTL info, De Standaard, Het Belang van Limburg, Het Nieuwsblad en Gazet van Antwerpen.

In deze zaak stelde de Geschillenkamer vast dat de cookiebanners niet voldeden aan de geldende wetgeving omdat niet-essentiële cookies niet konden worden geweigerd op het eerste niveau van de banner. Bovendien zette het gebruik van kleuren op de knoppen de gebruiker ertoe aan op de knop te klikken waarmee alle cookies mogen worden geplaatst.

De Geschillenkamer was van mening dat deze "nudging"-techniek niet voldeed aan de toestemmingsvereisten uit de AVG en beschouwd moest worden als "deceptive design patterns". De Geschillenkamer heeft RTL en Mediahuis dan ook gelast zich in overeenstemming te brengen met de wetgeving en heeft aan het bevel een dwangsom verbonden.

Dankzij deze twee beslissingen heeft de Geschillenkamer de compliance-vereisten voor cookiebanners nader kunnen toelichten. Het is belangrijk dat betrokken

bedrijven en personen duidelijk weten wat is toegestaan om de rechtszekerheid te vergroten.

Deze beslissingen hebben ook "deceptive design patterns" aan het licht gebracht. Dit zijn technieken die worden gebruikt om het gedrag van gebruikers te beïnvloeden met als doel meer persoonsgegevens te verkrijgen.

RTL en Mediahuis zijn tegen de beslissing in beroep gegaan bij het Marktenhof.

Verzamelen en gebruiken van eID-gegevens voor commerciële doeleinden

Op 28 november 2024 nam de Geschillenkamer een beslissing waarin Freedelity werd bevolen haar praktijken in overeenstemming te brengen met de AVG. Freedelity is een bedrijf dat de eID gebruikt als klantenkaart en informatie centraliseert in een databank waarmee klantgegevens voortdurend kunnen worden bijgewerkt door alle winkels die partner zijn van Freedelity.

De Geschillenkamer constateerde een aantal inbreuken, waaronder het ontbreken van het bewijs voor de geldigheid van de toestemming van de betrokkene, en het buitensporig verzamelen van gegevens, zoals het eID-nummer, de geldigheidsdatum en de nationaliteit, die niet noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor ze werden verzameld. Ook de bewaartermijn van de gegevens werd buitensporig lang geacht, omdat Freedelity de gegevens nog acht jaar bewaart na het laatste contact van de betrokkene met het bedrijf.

De Geschillenkamer heeft Freedelity bevolen de geldigheid, herroepbaarheid en traceerbaarheid van de toestemming te garanderen, het verzamelen van gegevens te beperken tot wat strikt noodzakelijk is, overbodige gegevens te verwijderen en de bewaartermijn van de gegevens te beperken tot maximaal drie jaar. Het bevel ging vergezeld van een dwangsom van 5000 euro per dag, tot een maximum van 100 000 euro.

Freedelity heeft tegen deze beslissing beroep aangetekend bij het Marktenhof.

Zaken bij het Hof van Justitie van de Europese Unie

De Geschillenkamer neemt ambitieuze beslissingen om de gegevensbescherming in België, maar ook binnen de Europese Unie, te versterken. In 2024 leidden sommige van deze beslissingen tot prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Twee van deze gevallen verdienen bijzondere aandacht.

De zaak "bisdom Gent"

In december 2023 beval de Geschillenkamer het bisdom Gent om de gegevens te verwijderen van een gedoopte persoon die uit de registers van de katholieke kerk wilde worden geschrapt (beslissing 169/2023). Het bisdom Gent had aangevoerd dat het in zijn gerechtvaardigde belang was om de gegevens in het doopregister te bewaren, met name om te voorkomen dat iemand tweemaal zou worden gedoopt, wat in strijd is met het canonieke recht, en dat dit gerechtvaardigde belang voorrang had op het recht op gegevenswissing van de betrokkene. De Geschillenkamer volgde deze redenering niet en beval daarom de gegevens te verwijderen.

Het bisdom Gent ging tegen deze beslissing in beroep en in het kader van dit beroep besloot het Marktenhof in december 2024 om een aantal vragen voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. Het antwoord op deze vragen zal duidelijkheid scheppen over dit standpunt binnen de Europese Unie, waar verschillende toezichthoudende autoriteiten uiteenlopende standpunten hebben ingenomen. Meer informatie vindt u op de website van de GBA.

De zaak "IAB"

In februari 2022 legde de Geschillenkamer IAB Europe een boete op van 250 000 euro voor haar TCF-mechanisme (Transparency and Consent Framework), dat de voorkeuren van gebruikers voor gepersonaliseerde online reclame registreert. IAB Europe is tegen deze beslissing in beroep gegaan bij het Marktenhof, dat besloot om twee prejudiciële vragen voor te leggen aan het HvJ-EU.

Op 7 maart 2024 wees het HvJ-EU zijn arrest en bevestigde het de interpretatie van de Geschillenkamer, namelijk dat de TC String, een gestructureerde reeks tekens die de voorkeuren van een gebruiker weerspiegelt, moet worden beschouwd als een persoonsgegeven. Daarnaast bevestigt het HvJ-EU ook het standpunt van de Geschillenkamer door te oordelen dat een normerende sectororganisatie gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke is van de gegevens voor de verwerking van de TC String.

5 jaar Geschillenkamer

Op 2 september 2024 organiseerde de GBA een colloquium om het vijfjarig bestaan van de Geschillenkamer te vieren. Tijdens dit evenement werd ingegaan op haar rol bij de toepassing van de AVG en haar institutionele impact.

Sinds haar oprichting heeft de Geschillenkamer ongeveer 700 beslissingen genomen die hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van gegevensbescherming in België en Europa. Het evenement bracht kwesties als rechterlijke controle, Europese samenwerking en toekomstige uitdagingen onder de aandacht, met name de overgang naar een model dat in 2025 wordt geleid door één directeur en de integratie van nieuwe Europese wetgeving zoals de DMA, de DSA en de AI Act.

Verschillende belangrijke spelers op het gebied van gegevensbescherming hebben de gelegenheid gehad om terug te blikken op de afgelopen vijf jaar en vooruit te kijken naar de uitdagingen die de Geschillenkamer te wachten staan.

■ **Hielke Hijmans**, voorzitter van de Geschillenkamer, wees het publiek op het delicate evenwicht dat de Geschillenkamer moet vinden tussen ambitie en terughoudendheid. De ambitie van de Geschillenkamer komt tot uiting in innovatieve beslissingen en standpunten, terwijl terughoudendheid geboden is gezien de strikte rechterlijke controle die wordt uitgeoefend door het Marktenhof, een structureel gebrek aan middelen en de beperkingen die inherent zijn aan het organisatiemodel van de GBA.

■ **Anne-Marie Witters**, dienstdoende voorzitter van het Marktenhof, lichtte de rechterlijke controle toe die het Marktenhof uitoefent op de beslissingen van de Geschillenkamer. Zij benadrukte een aantal sterke punten van de Geschillenkamer, zoals de toegankelijke klachtenprocedure, het doeltreffende interne beleid en de voortdurende interactie, maar vermeldde ook mogelijke tekortkomingen waarmee

rekening moet worden gehouden, zoals de verwarring tussen de Inspectiedienst en de Geschillenkamer, en de versnippering van het toezicht op gegevensbescherming in België.

■ **Yves Poulet**, lid van de Geschillenkamer, professor en erector van de UNamur en lid van het interdisciplinaire instituut NaDI (UNamur), sprak over de bijdrage van de Geschillenkamer aan het evenwicht tussen vrijheid van meningsuiting en privacy.

■ **Brendan Van Alsenoy**, plaatsvervangend afdelingshoofd "Policy and Consultation" bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS), lichtte de mechanismen voor samenwerking tussen Europese toezichthoudende autoriteiten toe. Hij presenteerde ook de toekomstige "Procedural Regulation" die momenteel wordt voorbereid door de Europese wetgever.

■ **Peter Craddock**, partner bij Keller & Heckman, gaf een overzicht van de verwezenlijkingen van de Geschillenkamer. Hij constateerde een aanzienlijke vooruitgang in de vorm en de inhoud van de beslissingen, en een betere naleving van de procedures en de beginselen van behoorlijk bestuur.

■ **Elke Cloots**, partner bij Demos Public Law en advocate van de GBA, gaf enkele verhelderende inzichten in bepaalde constitutionele aspecten van de werking van de Geschillenkamer, zoals de verdeling van bevoegdheden, de taal van de procedure, de deelname van belanghebbende derden en het verschil in behandeling tussen bedrijven en overheden die niet beboet kunnen worden voor inbreuken op de AVG.

Meer details over deze conferentie zijn te vinden in het [verslag op de website](#) van de GBA.

Wijzigingen in procedures

Op 25 december 2023 werd de wet tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit gewijzigd en deze hervorming trad op 1 juni 2024 in werking. De wetswijziging heeft verschillende gevolgen gehad voor de procedure die de Geschillenkamer volgt.

Voortaan heeft zij geen externe leden meer en houdt de directeur van de Geschillenkamer alleen zitting. Als gevolg hiervan heeft de Geschillenkamer haar procedures aangepast om klachten op een efficiënte en correcte manier te kunnen blijven behandelen.

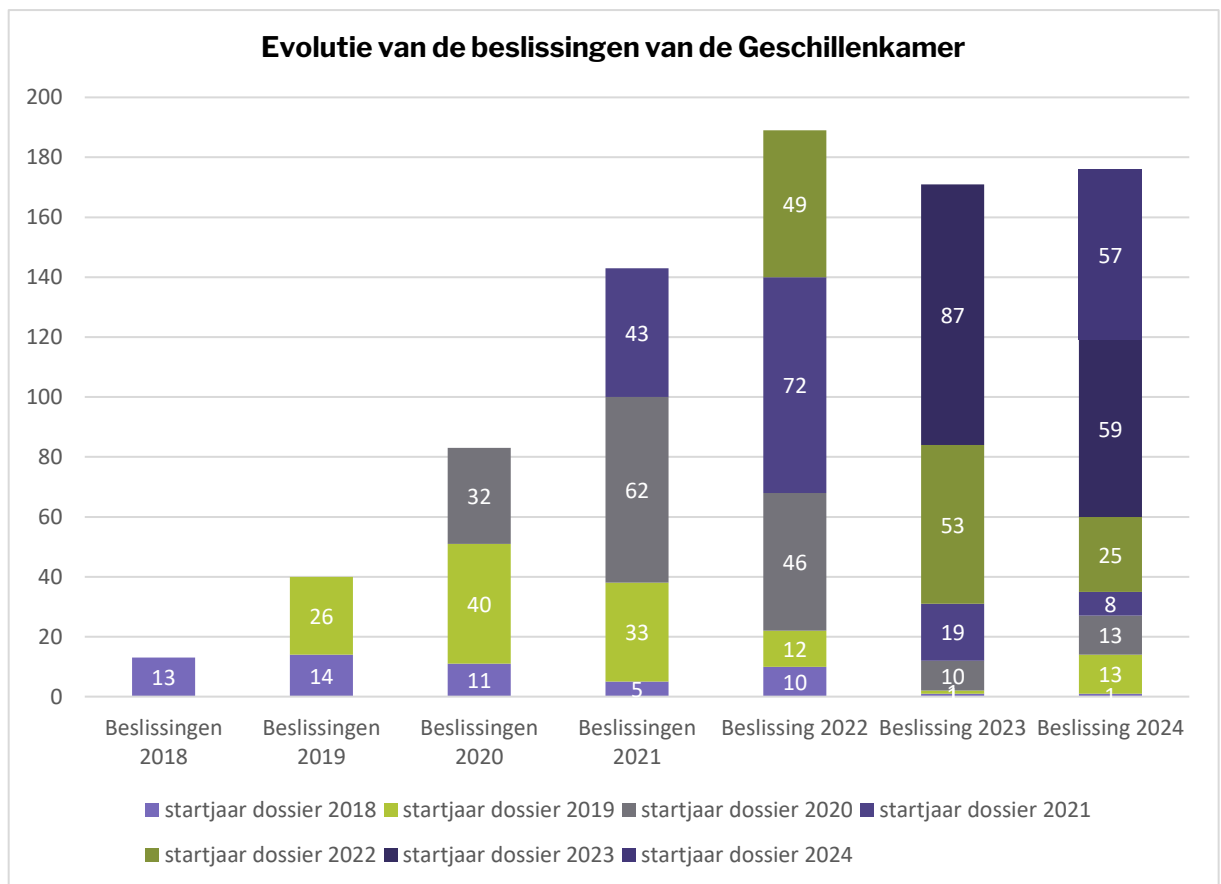
Een andere belangrijke wijziging is dat de Geschillenkamer door de wijziging van de organieke wet uitdrukkelijk de bevoegdheid heeft gekregen om de partijen vragen te stellen voordat de conclusies worden uitgewisseld. Deze nieuwe mogelijkheid stelt de Geschillenkamer in staat voorafgaand aan de uitwisseling van conclusies verduidelijking te vragen aan de partijen. Hierdoor kan zij de situatie beter beoordelen en beslissen welke aanpak voor elk dossier het meest geschikt is.

Daarnaast heeft de rechtspraak van het Marktenhof, de beroepsinstantie voor beslissingen van de Geschillenkamer, geleid tot andere procedurele aanpassingen. Het Hof heeft namelijk bepaald dat de Geschillenkamer rekening moet houden met de opmerkingen van de partijen die zijn ingediend na de kennisgeving van de

informatie aan de partijen in de vereenvoudigde procedure. De Geschillenkamer geeft de partijen voortaan dan ook twee weken de tijd om hun opmerkingen in te dienen, waarmee bij de behandeling van het dossier rekening zal worden gehouden. Deze innovatie van het Marktenhof introduceert een soort korte uitwisseling van conclusies in de vereenvoudigde procedure.

Verwezenlijkingen in cijfers

De Geschillenkamer publiceerde **173** beslissingen in 2024. Onderstaande grafiek geeft duiding bij de lange duur van een procedure en de achterstand dat die met zich meebrengt. Ze geeft het aantal dossier waarin een beslissing werd genomen per jaar weer, met inzicht in het startjaar van de dossiers aan de basis van de beslissingen.

Aard van de behandelde dossiers die aanleiding gaven tot de beslissingen:

- 172 (nationale) klachtdossiers
- 1 gegevenslekkendossiers
- 1 dossier op eigen initiatief
- 7 internationale klachten waarvoor GBA bevoegd is

De 173 beslissingen gaven aanleiding tot volgende sancties:

Ten gronde	Sancties	Light	Sancties
Art. 100. §1,1°	23	Art. 95. §1,2°	0
Art. 100. §1,2°	4	Art. 95. §1,3°	95
Art. 100. §1,3°	0	Art. 95. §1,4°	23
Art. 100. §1,4°	1	Art. 95. §1,5°	20
Art. 100. §1,5°	15	Art. 95. §1,6°	0
Art. 100. §1,6°	3	Art. 95. §1,7°	0
Art. 100. §1,7°	0		
Art. 100. §1,8°	1		
Art. 100. §1,9°	12		
Art. 100. §1,10°	2		
Art. 100. §1,11°	0		
Art. 100. §1,12°	3		
Art. 100. §1,13°	8		
Art. 100. §1,14°	0		
Art. 100. §1,15°	0		

In totaal werd **708.371,00 €** aan boetes opgelegd.

Naast haar eigen beslissingen werkt de Geschillenkamer ook mee aan beslissingen van andere Europese gegevensbeschermingsautoriteiten. In 2024 was de GBA betrokken (in haar rol als bevoegde toezichthoudende autoriteit – CSA) bij **344 klachten op internationaal niveau** waarbij werd geoordeeld dat de verwerking van persoonsgegevens een aanzienlijk impact kon hebben op Belgische betrokkenen. De Geschillenkamer leverde zo ook bijdragen aan **17 internationale ontwerpbeslissingen** van verschillende Europese toezichthoudende autoriteiten. Medewerkers van de Geschillenkamer waren bovendien nauw betrokken bij de ontwikkeling bij de ontwikkeling van de Europese handhavingssamenwerking in de EDPB.

In **Error! Reference source not found.** werden (bij het Marktenhof) **10 nieuwe beroepen** ingesteld tegen beslissingen van de Geschillenkamer. Tevens deed het Marktenhof in **Error! Reference source not found.** uitspraak in 15 beroepsprocedures, waarbij 10 eindarresten en 5 tussenarresten werden gewezen en waarbij 6 beslissingen – geheel dan wel gedeeltelijk – werden vernietigd.

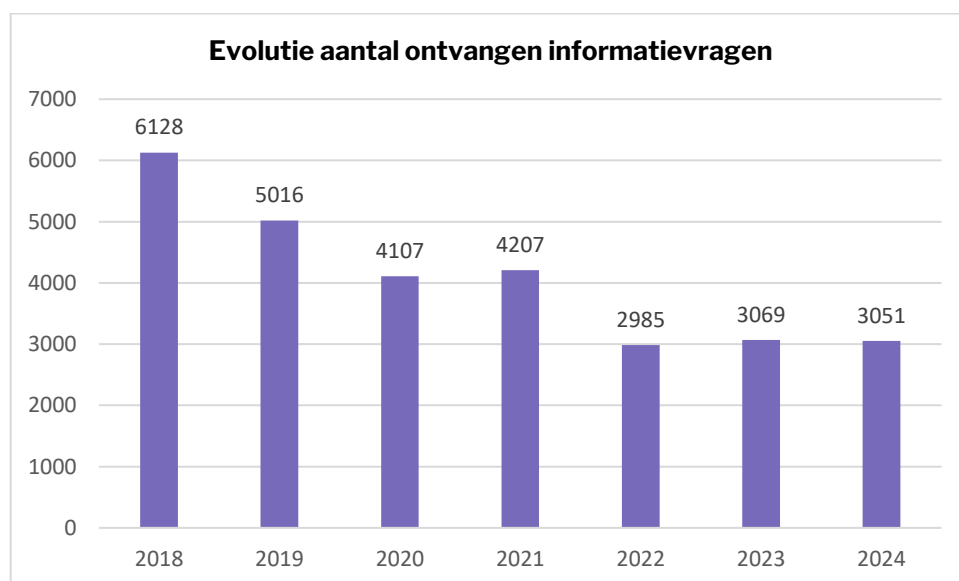
In 2024 werden ook **2 beroepen** ingesteld bij de Rechtbank van Eerste Aanleg.

Cijfers van ontvangen/opgestarte dossiers

Informatievragen

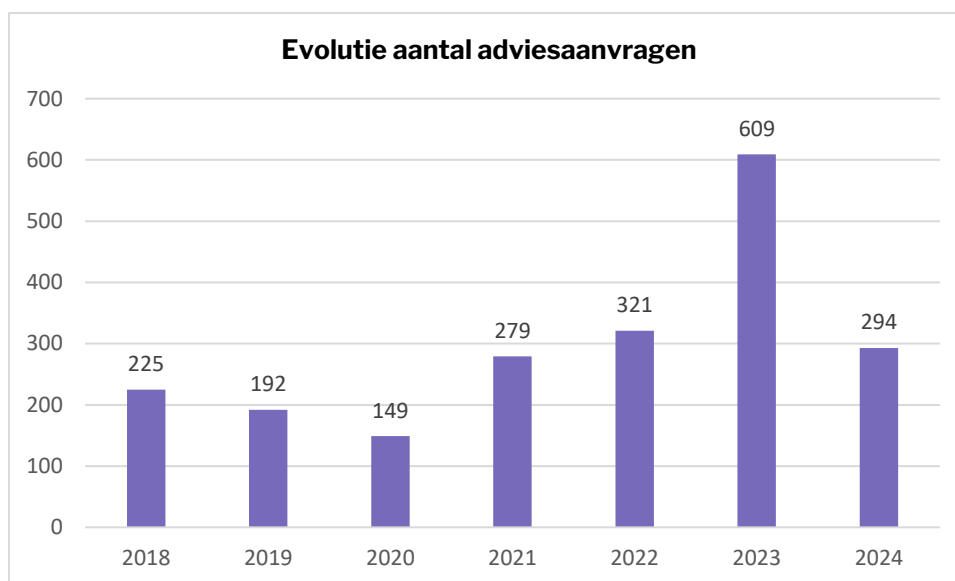
In **Error! Reference source not found.** ontving de GBA 3.051 informatievragen.

In 23% van de gevallen werd de vraag gesteld in het kader van handelspraktijken (direct marketing, wat zijn mijn rechten als datasubject,...). Verder ging 18% van de vragen over beeldverwerking en camera's . In 14% van de gestelde vragen ging het over privacy binnen de arbeidswereld.

Adviezen

In 2024 ontving de GBA **294 adviesaanvragen** van overheden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de aard van de aanvragende instelling alsook de taal waarin de aanvraag werd gesteld en behandeld.

Adviesaanvragen in 2024				
Per taalrol	FR	NL	DE	Total
Federaal	70	74	0	144
Waals Gewest	34	0	0	34
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	21	7	0	28
Duitstalige Gemeenschap	0	0	15	15
Federatie Wallonië-Brussel	14	0	0	14
Vlaamse Overheid	0	59	0	59
Totaal per taalrol	138	140	15	294

Aanbevelingen

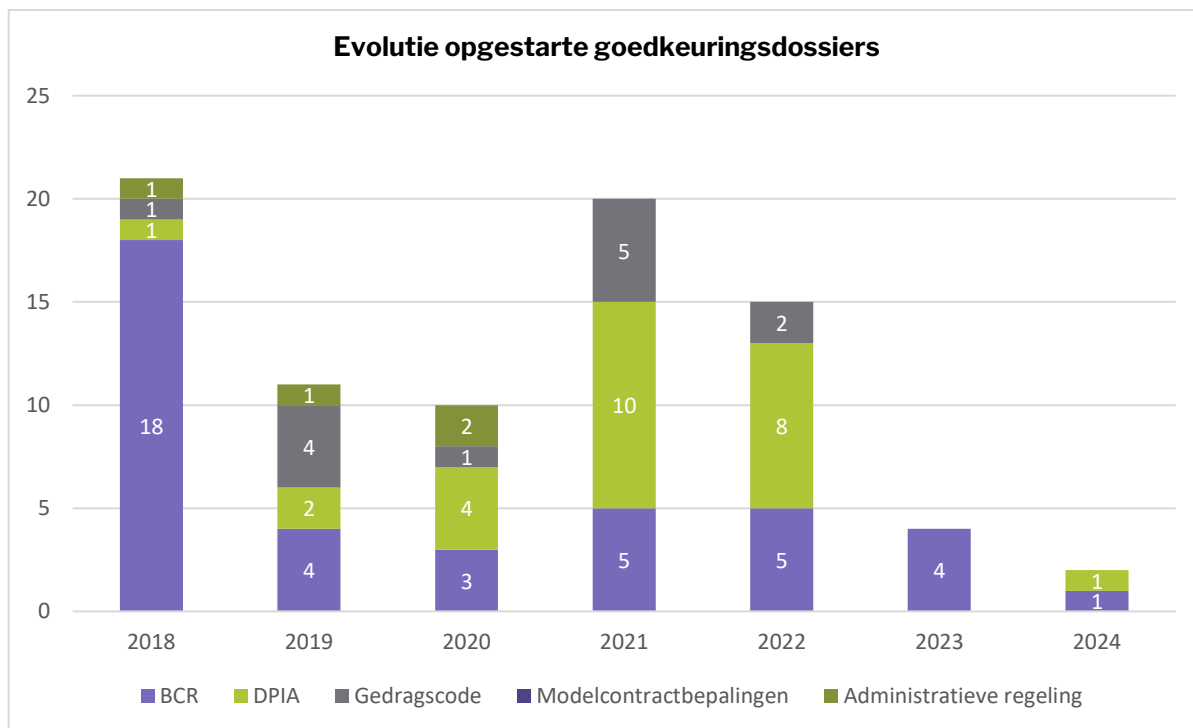
In 2024 werd **één aanbeveling** opgestart.

Machtigingen

In 2024 werd **één machtigingsdossier** opgestart.

Goedkeuringsdossiers

In 2024 opende de GBA **2 goedkeuringsdossiers**.

Mediëren en klachten behandelen

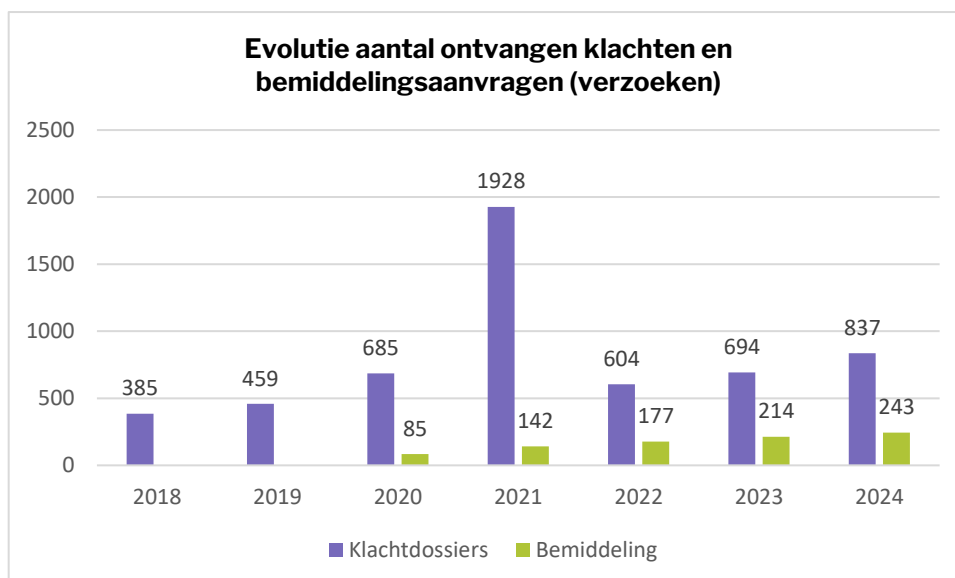
De GBA ontving in 2024 **837 klachten** en **243 bemiddelingsdossiers**.

De domeinen waarbinnen de meeste bemiddelingsdossiers zijn opgestart zijn

- Handelspraktijken (o.a. direct marketing)
- Telecommunicatie (o.a. cookies en sociale media)
- Beeldverwerking en camera's

De domeinen waarop de meeste klachten betrekking hebben zijn:

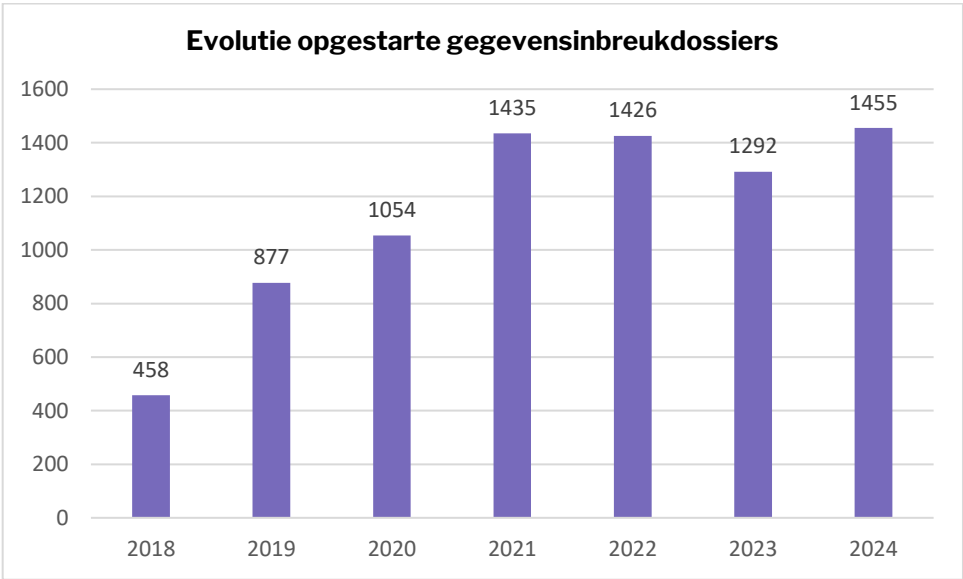
- Handelspraktijken (o.a. direct marketing)
- Beeldverwerking en camera's
- Informatiebeveiliging

Duiding bij de grafiek: in 2018 en 2019 werden klacht- en bemiddelingsdossiers nog niet apart geteld. In 2021 was er een uitzonderlijk groot aantal klachten over 1 specifiek gegevenslek bij het sociale netwerk Facebook (1120 klachten).

Toezicht op gegevensinbreuken

In 2024 ontving de GBA **1.455 meldingen met betrekking tot gegevensinbreuken**.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de meest voorkomende oorzaken van de gegevensinbreuken. Bijna de helft van de gegevensinbreuken werd veroorzaakt door een menselijke vergissing.

Meest voorkomende oorzaken gegevensinbreuken	Aantal
Menselijke vergissing	40%
Hacking, phishing & malware	35%
Oneigenlijk gebruik toegangsrechten	5%

DPO

De GBA ontving in 2024 **1.266 DPO-meldingen** (deze meldingen hebben betrekking op zowel organisaties die voor het eerst een DPO hebben gemeld als meldingen waarbij organisaties eerder gemelde DPO wijzigen). Op 31/12/2024 stonden bij de GBA 9.491 organisaties met een actieve functionaris voor gegevensbescherming geregistreerd.

Vergelijking 2023-2024

Type	2023	2024	Vershil
Informatie	3069	3051	-1%
Bemiddeling	214	243	+14%
Klacht	694	837	+21%
Gegevensinbreuk	1292	1455	+13%
Adviesaanvragen	608	294	-52%
Autorisaties	0	1	
DPO-meldingen	1459	1266	-13%
Inspectiedossiers	86	157	83%